

UCHWAŁA NR XLVII/310/2018
RADY POWIATU W NOWYM DWORZE GDAŃSKIM
z dnia 19 października 2018 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2017 roku „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026”

Na podstawie art. 19 pkt 1 i art. 112 ust. 12 i ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 3 i 3a oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 995 z późn. zm.), uchwala się:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w 2017 roku „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026”, które stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
(-)
Jacek Gross

UZASADNIENIE

„Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” została przyjęta Uchwałą Nr XV/98/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 11 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia do realizacji „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026”.

Przedstawienie Radzie Powiatu sprawozdania z realizacji w 2017 roku „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” jest obowiązkiem Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

„Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” jest dokumentem, który ma inicjować zachowania służące wzmocnieniu postaw aktywnych oraz wspieranie osób, dzieci i młodzieży oraz rodzin zgłaszających się o pomoc w rozwiązywaniu problemów.

Przedstawiony projekt uchwały Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim, zgodny jest z założeniami „Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015 – 2024” - obszar priorytetowy: Kapitał ludzki i społeczny (P2), Cel strategiczny CS.2.1 Rozwinięty i w pełni wykorzystany kapitał ludzki oraz Cel strategiczny CS.2.2 Wartościowy kapitał społeczny.

Przewodniczący Rady

(-)

Jacek Gross

*Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr.....
Rady Powiatu
w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia.....*

Sprawozdanie z realizacji w 2017 roku

„STRATEGII INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU NOWODWORSKIEGO na lata 2016 – 2026”

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Nowym Dworze Gdańskim**

Wrzesień 2018

Spis treści

Słownik.....	2
Wstęp.....	3
1.Monitoring i ewaluacja.....	4
2. Ocena realizacji wdrażania działań strategicznych	5
3. Część sprawozdawcza	6
4. Programy	33
„Pogram rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim na lata 2015-2017”	33
„Program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2021”	41
„Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2020”	45
„Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018”	50
„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2026”	51
5. Zakończenie	71
Spis tabel	74
Spis rysunków	75

Słownik

1. **DPS** - Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie;
2. **GKRPA** - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
3. **GOPS** – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
4. **GUS** - Główny Urząd Statystyczny;
5. **JST**- Jednostki Samorządu Terytorialnego;
6. **KPP** - Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Gdańskim;
7. **MGOPS** – Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim;
8. **MOPS** – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynicy Morskiej;
9. **NEET** - (ang. *not in employment, education or training*) – nazwa zjawiska socjologicznego i określana nią grupa społeczna, obejmująca młodzież pozostającą poza sferą zatrudnienia i edukacji, czyli tych którzy jednocześnie nie uczą się, nie pracują ani nie przygotowują się do zawodu;
10. **NGO** - z języka angielskiego "non governmental organisations" - organizacje pozarządowe, struktury powstające w wyniku inicjatyw obywatelskich, odpowiadają na konkretne potrzeby czy aspiracje ludzi;
11. **NK** – „Niebieska Karta”;
12. **NZOZ** – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej;
13. **OPS** - Ośrodek Pomocy Społecznej;
14. **OREW** - Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy;
15. **PCO** - Państwowe Centrum Opieki;
16. **PCPR** - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim;
17. **PFRON** - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
18. **POIK** - Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim;
19. **PPP** - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim;
20. **Powiat** – Powiat Nowodworski;
21. **PUP** - Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim;
22. **PZERiI** – Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów;
23. **PZN** - Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski Koło Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim;
24. **Strategia** - Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026;
25. **SWOT** - nazwa jednej z metod analizy strategicznej, akronim angielskich słów **S** (*Strengths*) – mocne strony, **W** (*Weaknesses*) – słabe strony, **O** (*Opportunities*) – szanse; **T** (*Threats*) – zagrożenia;
26. **WTZ** - Warsztat Terapii Zajęciowej;
27. **ZI** - Zespół Interdyscyplinarny;
28. **ZUS** - Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Wstęp

„Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego, którego kluczowym zadaniem jest rozwiązywanie różnorodnych problemów i zagrożeń społecznych mieszkańców Powiatu Nowodworskiego. Jest dokumentem opisującym, wartościującym i analizującym rzeczywiste potrzeby, dążenia, aspiracje i oczekiwania społeczności lokalnej, zmierzającym do poprawy jakości i warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy zagrożeni są marginalizacją, wykluczeniem społecznym, mającym doprowadzić do integracji społecznej.

Misja, cele i kierunki działań wskazane w Strategii określają zakres przedsięwzięć na najbliższe lata, są niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji polityki społecznej Powiatu Nowodworskiego. Skoncentrowane i zorientowane na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej pozwolą wyrównać między innymi szanse edukacyjne, zawodowe czy zdrowotne osób niepełnosprawnych oraz ułatwią tworzenie spójnego i skutecznego systemu ochrony i bezpieczeństwa mieszkańców powiatu.

Misja Powiatu Nowodworskiego brzmi:

„POWIAT NOWODWORSKI OTWARTY NA INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ MIESZKAŃCÓW ORAZ WSPIERAJĄCY REALIZACJĘ WSPÓLNYCH INICJATYW BĘDĄCYCH SPRAWNYM I SKUTECZNYM ELEMENTEM SYSTEMU WSPARCIA SPOŁECZNEGO W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH”.

Niniejszy dokument ma charakter opisowy, przedstawia ogół zrealizowanych przedsięwzięć oraz efektywność i skuteczność działań zaangażowanych lokalnych instytucji publicznych, środowisk i organizacji społecznych na rzecz wsparcia i rozwiązywania problemów społecznych najbardziej potrzebujących osób i grup społecznych zagrożonych bezrobociem, marginalizacją czy wykluczeniem społecznym, ku poprawie sytuacji materialnej, integracji społecznej czy wyrównywaniu szans rozwoju społecznego, kulturalnego obywateli Powiatu Nowodworskiego.

Przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, ochrony zdrowia, policji oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych wytyczyli następujące obszary działań w zakresie pomocy społecznej:

1. Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku;
2. Uzależnienia- edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia;
3. Integracja środowisk (NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne; udrożnienie przepływu informacji);

4. Minimalizowanie skutków bezrobocia (zawieranie partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia ustawicznego i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy);
5. Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu Nowodworskiego (współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy, dziennego domu pobytu);
6. Rozwój rodzicielstwa zastępczego i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą.

Strategia stanowi materiał wyjściowy, w odniesieniu do którego konstruowane były lokalne programy profilaktyczne i naprawcze z zakresu polityki społecznej. Są instrumentami wspierającymi tworzenie skutecznego i instytucjonalnego systemu wsparcia, mającego na celu realizację głównych założeń dokumentu strategicznego.

W 2017 r. obowiązywały następujące programy, które są integralną częścią Strategii:

1. „Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim na lata 2015 - 2017”;
2. „Program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 - 2021”;
3. „Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 - 2020”;
4. „Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 - 2018”;
5. „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 - 2026”.

1. Monitoring i ewaluacja

„Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 - 2026” jest dokumentem otwartym, podlegającym stałemu monitoringowi i ewaluacji zadań. W związku z powyższym przygotowano niniejsze sprawozdanie, które pozwala na bieżąco dokonywać analizy stopnia wdrażania zapisów strategicznych oraz jej zgodność z wcześniejszymi założeniami i kierunkami działań.

Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych. Monitoring zakłada również przeprowadzenie ewaluacji, wskazuje działania korygujące, modyfikację celów również w przypadku istotnych zmian potrzeb i oczekiwań społecznych celem aktualizacji obowiązującego dokumentu.

Koordynatorem działań związanych z wdrażaniem, realizacją i monitoringiem niniejszej Strategii jest PCPR. Do oceny efektywności oraz skuteczności zrealizowanych przedsięwzięć

zawartych w dokumencie strategicznym posłużą dane dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji zaangażowanych i współdziałających w zakresie jej realizacji.

Aktywna, rzetelna i skoordynowana współpraca przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych współpracujących na rzecz dokumentu strategicznego pozwolą dokonać obiektywnej oceny stopnia realizacji założeń wskazanych w Strategii.

2. Ocena realizacji wdrażania działań strategicznych

Ocena z realizacji Strategii w 2017 r. ukaże stopień i zakres wdrażania działań podejmowanych w okresie sprawozdawczym na rzecz usprawnienia, rozszerzenia form pracy socjalnej, współpracy z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi, mającymi wpłynąć na poprawę kondycji lokalnej społeczności.

Ograniczenie między innymi, zjawiska bezrobocia, czy wykluczenia społecznego oraz wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, jak również dbałość o bezpieczeństwo mieszkańców powiatu przyczynią się do wymiernej poprawy jakości życia wszystkich grup we wszystkich obszarach życia społecznego.

Wykorzystanie potencjału wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację zapisów strategicznych, stały się niezbędnym elementem w ocenie wypracowanych rozwiązań, ku zrównoważonemu rozwojowi Powiatu.

3. Część sprawozdawcza

CEL STRATEGICZNY 1	
Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku	
Kierunki działań	1.1. Rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy. 1.2. Wspieranie działalności POIK. 1.3. Wspieranie działań ZI przy OPS (procedura "Niebieskiej Karty"). 1.4. Zwiększanie dostępności do specjalistycznej pomocy. 1.5. Inicjowanie działań w kierunku utworzenia świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży. 1.6. Korzystanie z oferty usług świadczonych przez PPP w zakresie pomocy i wsparcia uczniów dotkniętych przemocą. 1.7. Podnoszenie kompetencji zawodowych oraz doskonalenie osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy - udział w szkoleniach i kursach specjalistycznych. 1.8. Kontynuowanie współpracy z KPP. 1.9. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny. 1.10. Pozyskiwanie pozabudżetowych środków finansowych m. in. fundusze z Unii Europejskiej.

Na zjawisko przemocy można patrzeć z różnych perspektyw: prawnej, psychologicznej, społecznej i moralnej. Każda z nich inaczej będzie definiować zjawisko przemocy i inaczej określać działania, jakie należy podjąć w przypadku podejrzenia lub ujawnienia przemocy. Uwzględnienie różnych perspektyw patrzenia na przemoc w rodzinie pozwala na właściwe rozpoznanie problemów i potrzeb rodziny. Przemoc jest problemem złożonym, dlatego też konieczne jest uwzględnienie w procesie pomagania i tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania i profilaktyki przemocy różnych aspektów życia, nie tylko osób doznających przemocy, ale także sprawców.

Rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy realizowane było na terenie powiatu nowodworskiego w 2017 r. przez poszczególne jednostki organizacyjne gmin i miast poprzez działania wpisujące się swoim charakterem w struktury kampanii społecznych jak i programów profilaktycznych, zarówno ustrukturyzowanych jak i krótkoplanowych.

Kierunkami działań wpisującymi się w powyższy cel strategiczny były w 2017 r. m.in.:

1. Opracowanie przez ZI działający przy MGOPS **INFORMATORA DOTYCZĄCEGO PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE** i jego dystrybucja;
2. Przeprowadzenie w szkołach podstawowych na terenie miasta i gminy Nowy Dwór Gdański pogadanek nt. „**Reaguj na przemoc**” oraz zorganizowanie konkursu plastycznego pod ww. tytułem. Prace plastyczne laureatów konkursu zilustrowały INFORMATOR DOTYCZĄCY PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE;
3. Przeprowadzenie kampanii „**Wybieram pomoc**” na terenie gminy miasta Krynica Morska, której patronował ZI działający przy MOPS w Krynicy Morskiej;
4. Przeprowadzenie kampanii społecznej pod hasłem „**Bezpieczny Senior - Stop Przemocy Seniorom**” na terenie miasta Krynica Morska rozpoczęta wydaniem kalendarza zilustrowanego pracami uczniów Zespołu Szkół w Krynicy Morskiej;
5. Zorganizowanie przemarszu uczniów Zespołu Szkół w Kmiecinie w ramach obchodów „**Międzynarodowego Dnia Bez Przemocy**”;
6. Organizacja 20 spotkań profilaktycznych przez KPP z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, agresji i odpowiedzialności karnej za czyny karalne nieletnich;
7. Realizacja zajęć w **Zespole Szkół Nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim** na temat cyberprzemocy, przeciwdziałania agresji i przemocy;
8. Przeprowadzenie zajęć w Zespole Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim nt. „**Handel ludźmi**” przez specjalistów POIK;
9. Dystrybucja ulotek i broszur informacyjnych przez jednostki administracji samorządowej Powiatu (m.in. OPS, PCPR, POIK, placówki oświatowe) zawierających informacje na temat zjawiska przemocy oraz miejsc, gdzie osoby uwiękane w przemoc mogą otrzymać wsparcie i pomoc.

Zarówno sprawca jak i ofiara doświadczają destrukcyjnego wpływu przemocy. Choć najwięcej szkód doznaje osoba, która tej przemocy doświadcza (jest słabsza i nie potrafi się bronić), sprawca również ponosi jej konsekwencje (psychologiczne, społeczne, moralne i prawne). Celem pomocy osobom doświadczającym przemocy jest zapewnienie bezpieczeństwa oraz wspieranie w przejmowaniu kontroli nad własnym życiem, odbudowywaniem poczucia mocy osobistej. POIK udziela pomocy zarówno osobom poszkodowanym przemocą jak i osobom stosującym przemoc. Zakres oferowanej pomocy przez specjalistów POIK obejmuje udzielanie informacji, porad prawnych oraz wsparcia emocjonalnego wszystkim osobom dotkniętym problemem przemocy, osobom krzywdzonym i krzywdzącym, a także świadkom i tym, którzy pragną podzielić się swoimi wątpliwościami lub doświadczeniem z tego zakresu. Kadre POIK tworzy trzech specjalistów: pracownik socjalny, psycholog oraz prawnik. W minionym roku 2017 z porad specjalistów POIK jednorazowo skorzystało 291 osób. W zakresie porad psychologicznych w statystyce POIK uwzględniono 128 jednorazowych porad. W zakresie porad prawnych specjalista POIK odbył jednorazowo 186 konsultacji. Natomiast pracownik socjalny POIK w minionym roku 2017

odbył 31 jednorazowych konsultacji. Pomocy z powodu przemocy doznanej ze strony bliskich udzielono 12 osobom.

W roku kalendarzowym 2017 jednym z działań pomocowych oferowanych przez POIK był „Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018”. Program dla osób stosujących przemoc obejmuje zakres działań nakierowanych na jednostkę, a wszelkie etapy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, obejmują działania psychologiczne, edukacyjne i socjalizacyjne, ukierunkowane na taką zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, która zmniejszy ryzyko stosowania przez nie przemocy oraz zwiększy ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie. W okresie sprawozdawczym uczestnikami programu korekcyjno - edukacyjnego było 3 mężczyzn z terenu powiatu nowodworskiego. Warunkiem ukończenia programu było uczestnictwo na zajęciach w ilości minimum 60 godzin. Żaden z uczestników nie ukończył programu.

POIK oferuje również pomoc w zakresie schronienia dla osób doświadczających przemocy. Pomoc realizowana jest poprzez zapewnienie całodobowego schronienia w miejscach hostelowych. W POIK znajduje się hostel, w którym są zabezpieczone miejsca dla 4 osób. W minionym roku sprawozdawczym żadna osoba z terenu powiatu nowodworskiego nie skorzystała ze schronienia w hostelu.

Działania Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie to jedno z ogniw lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy. ZI działające przy OPS podejmują działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w ich skład wchodzi m.in. przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia. Zadaniem ZI jest m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie czy też inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. Bezpośrednia praca z rodzinami, w których dochodzi do przemocy jest realizowana przez członków grup roboczych powoływanych przez ZI. Grupy robocze zajmują się organizowaniem pomocy konkretnej rodzinie m.in. poprzez planowanie adekwatnych działań w obszarze interwencji i pomocy (indywidualny plan pomocy), realizację zaplanowanych działań i ich późniejszy monitoring czy ewaluację.

Poniższa tabela zawiera zestawienie dotyczące działalności ZI funkcjonujących na terenie powiatu nowodworskiego, a dane w niej zawarte zostały przekazane przez ZI oraz OPS z terenu powiatu nowodworskiego.

Tabela 1. Działalność ZI z terenu powiatu nowodworskiego

2017				
	Liczba posiedzeń ZI	Liczba posiedzeń Grup Roboczych	Liczba wszczętych procedur NK	Liczba zakończonych procedur NK
Krynica Morska	10	7	4	6
Nowy Dwór Gdański	8	168	68	37
Ostaszewo	4	28	9	8
Stegna	4	22	31	12
Sztutowo	4	13	6	5

Źródło: opracowanie własne PCPR.

Wszelkie działania pomocowe w obszarze przeciwdziałania przemocy skierowane do mieszkańców Powiatu Nowodworskiego uzależnione są w dużym stopniu od przygotowania zawodowego specjalistów pracujących z osobami dotkniętymi tym zjawiskiem. Dlatego też niezbędne jest podnoszenie kompetencji pracowników jednostek realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy. Wiąże się to z nabywaniem wiedzy merytorycznej oraz praktycznej. Obok umiejętności potrzebnych do skutecznej interwencji specjaliści budują i systematycznie rozwijają wiedzę na temat specyfiki kryzysów poprzez pracę w obszarze interwencji, edukację, szkolenia, konsultacje i inne formy zwiększania kompetencji zawodowych. W 2017 r. pracownicy jednostek organizacyjnych działających na terenie powiatu nowodworskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy uczestniczyli w szkoleniach i warsztatach na temat m.in.

1. „Interwencja kryzysowa w zakresie przemocy wobec dzieci” – szkolenie zorganizowane przez PCPR w Nowym Dworze Gdańskim;
2. „Dialog motywujący w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie” (szkolenie dla członków ZI organizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Gdańsku);
3. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – „Niebieska Karta”.

Minimalizowanie i zapobieganie przemocy rówieśniczej w szkole i środowisku uczniowskim jest ważnym zadaniem do realizacji zarówno przez placówki oświatowe jak i instytucje współpracujące z uczniami i ich rodzicami. Przemoc w szkole jest coraz częstszym zjawiskiem. Nauczyciele i środowisko szkolne często nie radzą sobie z przejawami agresji wśród dzieci i młodzieży.

Na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonuje PPP, której specjaliści (pedagodzy oraz psycholodzy) mogą udzielić pracownikom szkoły oraz uczniom konsultacji i wsparcia celem niwelowania jak również wyeliminowania prześladowania rówieśniczego.

W 2017 roku specjaliści z PPP przeprowadzili zajęcia na terenie placówek oświatowych wpisujące się w cel strategiczny 1 m.in.:

1. Warsztaty edukacyjno – profilaktyczne dla dzieci i młodzieży nt.: „Jak rozwiązywać moje konflikty z rówieśnikami i rodzicami?”, „Pokojoye rozwiązywanie konfliktów”, „Przemoc rówieśnicza”, „Złość, agresja, przemoc – jak to zmienić”; „Opanowanie i przewycięzanie zachowań agresywnych”;
2. Zajęcia dla rodziców nt.: „Agresja, przemoc wśród dzieci”, „Złość skąd się bierze jak sobie z nią radzić”.

Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole i środowisku było również zadaniem realizowanym przez specjalistów KPP. Pracownicy KPP zorganizowali w 2017 r. 20 spotkań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, agresji i odpowiedzialności karnej za czyny karalne nieletnich. Funkcjonariusze KPP uczestniczyli również w kampanii ogólnopolskiej „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem”.

Ponieważ przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym i złożonym to żadna instytucja nie jest w stanie samodzielnie zabezpieczyć wszystkich, bardzo różnych potrzeb osób uwikłanych w przemoc dlatego też w przeciwdziałaniu przemocy konieczne jest łączenie kompetencji instytucjonalnych i osobistych.

CEL STRATEGICZNY 2

Uzależnienia

- edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia

Kierunki działań

- 2.1. Organizowanie kampanii informacyjno-profilaktycznych dla mieszkańców Powiatu dotyczących uzależnień.
- 2.2. Tworzenie grup wsparcia dla uzależnionych i współuzależnionych członków rodziny.
- 2.3. Promowanie działalności punktów konsultacyjnych oraz klubów Anonimowych Alkoholików dla osób uzależnionych oraz inicjowanie powstawania nowych.
- 2.4. Wspieranie działalności Poradni Zdrowia Psychicznego funkcjonującej na terenie Powiatu.
- 2.5. Zwiększanie dostępności osób uzależnionych do korzystania z usług medycznych oraz specjalistów terapeutycznych.
- 2.6. Inicjowanie tworzenia dodatkowych miejsc pracy na stanowisko psychologa na terenie każdej gminy oraz zatrudnienie psychiatry

	dziecięcego. 2.7. Wspieranie działalności świetlic wiejskich oraz rozszerzanie ich ofert. 2.8. Dążenie do pozyskiwania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, oraz środków finansowych pozabudżetowych.
--	--

W profilaktyce przeciwdziałania uzależnieniom istotne znaczenie mają nie tylko systematyczne i pogłębione zajęcia z młodzieżą, rodzicami oraz nauczycielami, ale również kampanie społeczne zaadresowane albo do ściśle określonych grup i środowisk społecznych albo do tzw. szerokiej opinii publicznej. Na terenie powiatu nowodworskiego poszczególne jednostki organizacyjne gmin i miast w 2017 r. przeprowadziły kampanie informacyjno-profilaktyczne. Przeprowadzono zajęcia psychoedukacyjne i warsztatowe, prelekcje, spektakle profilaktyczne organizowane w placówkach oświatowych.

Kierunkami działań wpisującymi się w powyższy cel strategiczny były w 2017 r. m.in.:

1. Realizacja projektu: **„System oddziaływań profilaktycznych w Polsce – stan i rekomendacje dla zwiększenia skuteczności i efektywności planowania i realizowania działań profilaktycznych w mikro i makro skali”**, który był realizowany przez Fundację „Masz Szansę” na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej w Szkole Podstawowej w Sztutowie;
2. Przeprowadzenie 7 kampanii informacyjno - profilaktycznych na terenie gminy Ostaszewo m.in. podczas Festynu Rodzinnego mającego na celu integrację rodziców, dzieci i nauczycieli;
3. Konkurs profilaktyczny **„Profilaktyka jest Cool”** polegający na stworzeniu ulotki profilaktycznej zorganizowany w Zespole Szkół w Ostaszewie;
4. Udział w Ogólnopolskiej Kampanii **„Zachowaj Trzeźwy Umysł”** dzieci ze szkół podstawowych i młodzieży gimnazjalnej oraz ich rodziców i nauczycieli, kierowców jak również sprzedawców alkoholu z terenu gminy Stegna;
5. Udział młodzieży gimnazjalnej z terenu gminy Stegna w koncercie - programie profilaktycznym w Arenie Gdynia pod hasłem **„Niećpa 2017”**;
6. Przeprowadzenie w placówkach oświatowych na terenie gminy Stegna warsztatów sceniczno-profilaktycznych pt. **”Wybieram życie bezpieczne bez uzależnień i przemocy”**;
7. Przeprowadzenie 8 kampanii informacyjno - profilaktycznych dla mieszkańców gminy miasta Krynica Morska w tym: kampanii **„ Rodzina XXI wieku”**, której patronowała GKRPA w Krynicy Morskiej;
8. Organizacja letnich kolonii profilaktycznych w Zakopanym przez GKRPA w Krynicy Morskiej;
9. Organizacja zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom pt. **„W krzywym zwierciadle”** dla 139 uczniów oraz spektaklu profilaktycznego pt. **„Zamknięty rozdział”** w Zespole Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim;

10. Prelekcja dla 113 uczniów Zespole Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim przeprowadzona przez nadkomisarz Elwirę Lelental z Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku na temat zagrożeń wynikających z używania środków uzależniających, dopalaczy;
11. Działania PPP m.in. zajęcia dla dzieci i młodzieży prowadzone na terenie placówek oświatowych: **„Środki uzależniające – przyczyny i skutki ich spożywania”**, **„Profilaktyka uzależnień”** i inne.

Do wyjątkowych zagrożeń społecznych można z całą pewnością zaliczyć szerzące się uzależnienia, np. narkomanię, alkoholizm, hazard. Uzależnienie jest chorobą bardzo trudną do wyleczenia, gdyż dotyczy najważniejszych sfer życia człowieka. Długotrwały okres terapii prowadzi do utrwalenia abstynencji oraz przywrócenia pacjentowi zdolności normalnego funkcjonowania w społeczeństwie. Picie alkoholu czy zażywanie narkotyków odbywa się najczęściej w przestrzeni społecznej a negatywne efekty działania np. alkoholu (przemoc, agresja, zachowania ryzykowne, wypadki) dotyczą nie tylko pijącego, ale również otaczające go osoby: bliskie mu i zupełnie przypadkowe. Społeczne konsekwencje uzależnień mogą mieć charakter doraźny lub długofalowy. Nietrudno zauważyć, że uzależnienia prowadzą nierzadko do: ubóstwa, sieroctwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej i ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – generują znaczną część ustawowo uzasadnionych powodów zgłaszania się ludzi do instytucji pomocowych.

W ramach profilaktyki uzależnień ważne jest oprócz podejmowania działań zapobiegających uzależnieniom, stworzenie lokalnego systemu leczenia osób uzależnionych oraz członków rodzin oraz wspierania ich po okresie zakończonego leczenia. Leczenie uzależnień i używania szkodliwych substancji polega na pomocy w ograniczeniu spożycia lub w osiągnięciu pełnej abstynencji.

Na terenie powiatu nowodworskiego działa Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nowym Dworze Gdańskim oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Gdańskim. Obie te placówki świadczą wyspecjalizowaną pomoc przez wykwalifikowanych i doświadczonych specjalistów terapii uzależnień, psychiatrii i psychologii.

Punkty konsultacyjne udzielają pomocy zarówno osobom uzależnionym, jak i członkom rodzin z problemem alkoholowym. Powinno to być miejsce pierwszego kontaktu, najłatwiej dostępne dla osób potrzebujących pomocy, z którego klient odpowiednio zmotywowany i ukierunkowany trafi do jednostki świadczącej wyspecjalizowaną pomoc. Na terenie powiatu nowodworskiego działało w 2017 r. łącznie 9 punktów konsultacyjnych o zróżnicowanych godzinach przyjęć. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące punktów konsultacyjnych działających na terenie powiatu nowodworskiego w 2017 r. i została opracowana na podstawie informacji przekazanych przez GKRPA.

Tabela 2. Punkty konsultacyjne na terenie powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy

Jednostka administracyjna	Liczba punktów konsultacyjnych	Informacje uzupełniające
Krynica Morska	1	- punkt konsultacyjny w Krynicy Morskiej (8 godz. w tygodniu)
Nowy Dwór Gdański	1	- punkt konsultacyjny ARKA (2 godz. w tygodniu); punkt zamknięty od 01.01.2018r.
Ostaszewo	brak	-
Stegna	4	- punkt konsultacyjny w Steganie - punkt konsultacyjny w Mikoszewie (dyżur w budynku Gimnazjum w Mikoszewie do 30.06.2017 r.) - punkt konsultacyjny w Izbiskach - punkt konsultacyjny w Stobcu
Sztutowo	1	- punkt konsultacyjny w Sztutowie (2 godz. w tygodniu)

Źródło: opracowanie własne PCPR.

Grupy wsparcia, kluby Anonimowych Alkoholików czy też kluby abstynenckie są rodzajem ruchu samopomocowego odgrywającego ogromną rolę w poprawie funkcjonowania osób cierpiących z powodu różnego rodzaju problemów będących następstwem uzależnienia, promują abstynencję alkoholową oraz stwarzają oparcie dla uzależnionego oraz jego rodziny w procesie trzeźwienia. Są to miejsca gdzie mogą przychodzić wszyscy członkowie rodziny, uczyć się funkcjonować w nowej, trzeźwej rzeczywistości.

Kluby i stowarzyszenia abstynenckie dodatkowo stwarzają możliwość pracy z całą rodziną w procesie zdrowienia osób uzależnionych. Na terenie powiatu nowodworskiego działa tylko jeden klub Anonimowych Alkoholików w Nowym Dworze Gdańskim i nie działają żadne grupy wsparcia dla uzależnionych i współuzależnionych. Powyższe wskazuje na konieczność pogłębionej analizy możliwości podjęcia działań i wdrożenia podstaw sprzyjających powstawaniu ww. grup samopomocowych.

Poruszając się w obszarze działań zapobiegających uzależnieniom poprzez profilaktykę i terapię należy wskazać dostępność do konsultacji psychologicznych oraz specjalistów terapeutycznych jako istotny element systemu przeciwdziałania i leczenia uzależnień. Mieszkańcy terenu powiatu nowodworskiego, którzy znaleźli się w sytuacji kryzysowej mają dostęp do nieodpłatnej pomocy psychologicznej w POIK. W 2017 r. w łącznie 128 osób skorzystało z konsultacji psychologicznych w POIK. Wskaźnik ten ukazuje rzeczywistą liczbę osób tzn. dana osoba została wykazana tylko raz bez względu na

liczbę konsultacji. Jednakże w wielu przypadkach beneficjenci korzystali z pomocy psychologicznej więcej niż jeden raz. Pomoc psychologiczną mieszkańcy Powiatu Nowodworskiego mogą także otrzymać w Poradni Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Gdańskim oraz w Ośrodku Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Nowym Dworze Gdańskim.

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat dostępności pomocy psychologicznej w 2017 r. na terenie powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy, a opracowane dane w niej zawarte zostały przekazane przez jednostki organizacyjne Powiatu.

Tabela 3. Dostępność pomocy psychologicznej dla mieszkańców terenu powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy

Kierunek działań	Jednostka administracyjna	Informacje dodatkowe
Dostęp do pomocy psychologicznej dla mieszkańców Powiatu Nowodworskiego w 2017 r.	Krynica Morska	
	- porady psychologiczne w ramach punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współzależnionych;	- około 264 godz. rocznie
	Nowy Dwór Gdański	
	- POIK;	- psycholog 10 godz. w tygodniu
	- PPP;	- badania psychologiczne dzieci i młodzieży
	- MGOPS;	- psycholog działający w ramach ZI,
	- Ośrodek Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Nowym Dworze Gdańskim;	- psycholog 3 godz. w tygodniu
	- Punkt konsultacyjny ARKA w Nowym Dworze Gdańskim;	- kontakt telefoniczny z psychologiem 2 godz. w tygodniu; punkt zamknięty od dnia 01.01.2018 r.
	Ostaszewo	
	brak	
	Stegna	
	- porady psychologiczne dla osób uzależnionych	- 12 godz. w miesiącu

	i współzależnionych w ramach działalności punktów konsultacyjnych;	
	Sztutowo	
	- porady psychologiczne dla osób objętych procedurą NK	- psycholog działający w ramach ZI

Źródło: opracowanie własne PCPR.

Świetlice wiejskie, profilaktyczne, socjoterapeutyczne, opiekuńcze pełnią nierzadko funkcję centrów niewielkiej kultury lokalnej, organizują czas wolny, integrują społeczność. Świetlice są ważnym elementem w systemie profilaktyki uzależnień i zjawisk dysfunkcyjnych występujących w rodzinach, które nie radzą sobie ze swoimi trudnościami. Służą nie tylko dzieciom, ale także dorosłym. Na terenie powiatu nowodworskiego działało łącznie 20 świetlic realizujących w różnym zakresie i na różnym poziomie działania z zakresu profilaktyki uzależnień, niejednokrotnie współpracując w tym zakresie ze GKRPA i placówkami oświatowymi. Jednakże należy zaznaczyć, że w części świetlic nie są prowadzone żadne, bądź tylko w niewielkim stopniu, kierunkowe i bezpośrednie działania profilaktyczne.

Tabela 4. Świetlice na terenie powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy

Jednostka administracyjna	Liczba działających świetlic	Średnia liczba dzieci korzystających z zajęć w świetlicy	Dodatkowe informacje
Krynica Morska	1	6	-
Nowy Dwór Gdański	3	20	-
Ostaszewo	5	10	- świetlice w których również działają Koła Gospodyń Wiejskich
Stegna	8	10	- świetlice o zróżnicowanym profilu działalności: wiejskie, opiekuńcze, opiekuńczo-specjalistyczne
Sztutowo	3	18	-

Źródło: opracowanie własne PCPR.

Tylko dzięki skoordynowanym, wspólnym działaniom instytucji, organizacji i stowarzyszeń pozarządowych a także społeczności lokalnej możliwa jest skuteczna profilaktyka i próba rozwiązywania problemów uzależnień na terenie powiatu nowodworskiego.

CEL STRATEGICZNY 3

**Integracja środowisk
(NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne,
udrożnienie przepływu informacji)**

Kierunki działań	3.1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat funkcjonowania i problemów osób starszych i niepełnosprawnych poprzez akcje i kampanie społeczne. 3.2. Rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób starszych i niepełnosprawnych. 3.3. Promowanie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym na terenie Powiatu. 3.4. Dostosowanie i modernizacja istniejących placówek wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym do obowiązujących standardów, w tym likwidacja barier architektonicznych. 3.5. Utworzenie bazy wsparcia środowiskowego osób niepełnosprawnych - Dziennego Domu Pobytu. 3.6. Stworzenie warunków do utworzenia Centrum Integracji Społecznej oraz Klubu Integracji Społecznej. 3.7. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. 3.8. Promowanie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. 3.9. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do możliwych form wsparcia ze środków PFRON. 3.10. Wdrażanie i realizacja programów na rzecz „wyrównywania szans” osób niepełnosprawnych, w tym pozyskiwanych ze środków PFRON. 3.11. Promowanie i wspieranie działalności WTZ na terenie powiatu nowodworskiego. 3.12. Organizowanie akcji promujących zdrowy tryb życia wśród osób starszych i niepełnosprawnych. 3.13. Podejmowanie działań ku pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych, w tym od organizacji pozarządowych i sponsorów.
-------------------------	--

Jednostki organizacyjne oraz stowarzyszenia działające na terenie powiatu nowodworskiego przekazały w ramach powyższego celu strategicznego informacje o działaniach realizowanych w 2017 roku.

Ze względu na to, iż „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 – 2026” kompleksowo wpisuje się w realizację omawianego celu strategicznego, wszelkie pozyskane dane zostały szczegółowo przedstawione w dalszej

części dokumentu tj. przy analizie oceny realizacji założeń przytoczonego programu.

Warto przypomnieć, iż główne założenia dokumentu strategicznego są ze sobą ściśle powiązane. Cele są zagadnieniami obszernymi i wielowątkowymi i muszą być szeroko rozumiane w perspektywie pomocy społecznej. Powielanie jednak niniejszych treści we wszystkich rozpatrywanych obszarach pracy nad rozwiązywaniem problemów społecznych Powiatu jawi się z bezcelowym działaniem.

Poniżej przytoczono niektóre przykłady działalności instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, które podejmowały działania w ramach omawianego celu strategicznego przyczyniając się do zmniejszenia zjawisk wykluczenia społecznego, marginalizacji dążąc do wyrównania szans edukacyjnych, zawodowych, zdrowotnych nie tylko osób niepełnosprawnych, ale wszystkich grup społecznych zamieszkujących na terenie powiatu nowodworskiego.

W ramach działań podjętych na rzecz Strategii Zespół Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim przedstawił zakres realizacji w 2017 roku powyższego celu strategicznego poprzez między innymi:

1. Pomoc i uczestnictwo w przeprowadzeniu akcji „Dzień Dawcy Szpiku”;
2. Wykonanie gazetki szkolnej z okazji „Międzynarodowego Dnia Walki z Dyskryminacją Rasową” oraz z okazji „Światowego Dnia Autyzmu”;
3. Udział w obchodach 78 rocznicy wyzwolenia Obozu Koncentracyjnego Stutthof;
4. Organizację zbiórki żywności w sklepach i marketach na rzecz dzieci z placówki opiekuńczo-wychowawczej „Dom dla Dzieci” w Nowym Dworze Gdańskim oraz Ochotniczego Hufca Pracy, świetlicy socjalno - profilaktycznej oraz osób potrzebujących;
5. Uczestnictwo dnia 06.12.2017 r. z okazji „Mikołajek” w akcji czytania bajek dzieciom ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim;
6. Wykonanie gazetek z zakresu profilaktyki chorób HIV, AIDS, zapalenie wątroby typu C;
7. Organizację konkursu plastycznego pt.: „Pomaganie jest fajne”;
8. Przeprowadzenie ankiety anonimowej na temat: „Czy warto pomagać innym”.

Powyższe informacje wskazują, iż podjęto przedsięwzięcia o charakterze informacyjnym, edukacyjnym i szkoleniowym dotyczącym problematyki mieszkańców Powiatu.

MOPS w Krynicy Morskiej w odpowiedzi na zrealizowane przedsięwzięcia w 2017 r. wskazał, iż również podejmował działania mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej nie tylko osób niepełnosprawnych, ale również osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, o niskim statusie materialnym, objętych długotrwałym bezrobociem czy niepełnosprawnością. Udzielono pomocy społecznej w formie

zasiłków stałych, zasiłków celowych, w tym na zakup żywności, odzieży, obuwia, dofinansowanie do opłat, czy do pokrycia kosztów zakupu lekarstw, leczenia i rehabilitacji oraz opłat związanych z wyjazdami na wizyty lekarskie. Łącznie w 2017 roku zostało objętych pomocą 1173 osób, w tym 598 rodzin. Gmina zapewniła dzieciom niepełnosprawnym realizującym obowiązek szkolny dowóz do szkół i ośrodków. W 2015 roku Urząd Miasta podpisał umowę z Polskim Centrum Opieki na świadczenie usługi Telefonicznej Opieki Domowej. W roku 2017 z tej formy pomocy skorzystało 7 osób. Ponadto ośrodek użycza nieodpłatnie sprzętu rehabilitacyjnego takiego jak: wózki, balkoniki, kule inwalidzkie oraz łóżka.

MOPS w celu zabezpieczenia pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych świadczył usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Ponadto ośrodek współpracował z PPP poprzez kierowanie rodziców mających problemy wychowawcze do szkoły dla rodziców w celu podniesienia ich umiejętności opiekuńczo – wychowawczych.

W zakresie kształtowania prozdrowotnych postaw, edukacji zdrowotnej i promowania zachowań prozdrowotnych w 2017 r. w Krynicy Morskiej miało miejsce:

1. Prowadzenie kampanii z zakresu profilaktyki uzależnień: „Postaw na rodzinę”, „Przeciw pijanym kierowcom”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Zachowaj zdrowy styl życia”, „Reaguj na przemoc”, „Stop dopalaczom”, „Przeciw Narkotykom”, „Bezpieczne wakacje” z udziałem uczniów i młodzieży szkolnej, oraz kadry pedagogicznej Zespołu Szkół w Krynicy Morskiej,
2. Organizacja kuligu walentynkowego, V Krynickiego Rajdu Rowerowego, Szkolnego Dnia Kibica, Nightskating;
3. Organizacja „Kwietnego Biegu”, zabezpieczanego przez Ośrodek Zdrowia oraz funkcjonariuszy KPP, w który włączyła się także młodzież szkolna;
4. Umożliwienie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego psychologicznego dla rodzin objętych procedurą NK;
5. Organizacja regat - Mistrzostwa Polski Klasy 505 i Puchar Polskiego Związku Żeglarskiego;
6. Organizacja turnieju Mistrzostw Polski w Minigolfie i Turnieju Bałtyckiej Flądry;
7. Otwarcie ścieżki rowerowej łączącej Krynice Morską i Piaski;
8. Rozpoczęcie realizacji największego w okolicy Centrum Rekreacji;
9. Integracja społeczna mieszkańców w ramach akcji „Czytanie narodowe”, „Kabareton Krynicki”, „Dni Rybaka”, „Święto pieczonego dzika”, „Smaki Mierzei”, „Rozsmakuj się w Krynicy Morskiej”;
10. Przeprowadzenie spotkania dotyczące budżetu obywatelskiego oraz konsultacje na temat programu współpracy z organizacjami pozarządowymi;
11. Działalność Młodzieżowej Rady Miasta.

Ponadto podejmowano działania na rzecz wspierania osób starszych oraz aktywizacji seniorów (w tym osób niepełnosprawnych) .

MGOPS w Nowym Dworze Gdańskim biorąc pod uwagę dobro małoletnich dzieci z rodzin, w których występują problemy wychowawcze, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, niezaradność życiowa, problemy alkoholowe rodziców, negatywne zachowania dzieci i inne patologie zatrudnił 2 asystentów rodziny, którzy prowadzą pracę z rodziną w formie konsultacji, poradnictwa, w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia, a także poradnictwa w zakresie zaspakajania potrzeb dziecka i problemów wewnątrz rodziny. Asystenci wskazują możliwości uzyskania pomocy prawnej i psychologicznej szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspólnie z pracownikami socjalnymi opracowują plan działania z rodziną, wprowadzenia pozytywnych zmian w rodzinie oraz pozostawienia dzieci w rodzinach biologicznych. W roku 2017 asystenturą objęte były narastająco 36 rodziny, w których przebywało 76 dzieci w rodzinach biologicznych. Ponadto podczas urlopowania dzieci do domów rodzinnych z rodzin zastępczych objętych monitoringiem i wsparciem przez asystenta rodziny było 3 dzieci. Asystenci współpracują z instytucjami, szkołami, pedagogami szkolnymi i służbą zdrowia. Działania asystentów rodziny, pracowników socjalnych, kuratorów, pracowników PCPR oraz współdziałania rodziców biologicznych przynosiły efekty w postaci powrotu dzieci do rodzin, ale były też przypadki ponownego umieszczenia dzieci w pieczy.

GOPS w Stegnie wskazał, iż w 2017 r.:

Na wniosek pracownika socjalnego wprowadzono asystenta rodziny w rodzinach dysfunkcyjnych, w których zagrożone było dobro dzieci.

W ramach podejmowanych działań asystent wykonywał w środowisku następujące zadania:

1. Podnosił umiejętności opiekuńczo - wychowawcze rodziców;
2. Udzielał wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalno-bytowych rodzin;
3. Udzielał pomocy dzieciom w formie pobytu w świetlicy, zapewniał dożywianie w szkole, pomoc w odrabianiu lekcji i w trudnościach szkolnych;
4. Pomagał w realizacji uzyskania uprawnień: renty, emerytury, świadczeń rodzinnych, ubezpieczenia, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności;
5. Informował o pomocy w formie schronienia tymczasowego w domu samotnej matki;
6. Udzielał poradnictwa w sprawach dofinansowania do wynajmu mieszkania, umieszczenia dziecka w internacie;
7. Zachęcał do korzystania z pomocy prawnej, psychologicznej;
8. Pracował nad umiejętnością gospodarowania budżetem domowym;
9. Pracował nad profilaktyką zdrowego trybu życia, nad higieną, podnoszeniem umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego;
10. Pomagał w rozwiązywaniu problemów społecznych, kompromisy w sytuacjach problemowych w relacjach wewnątrzrodzinnych i międzysąsiedzkich;
11. Motywował rodziców i dzieci do zmian postaw życiowych, do korzystania z poradnictwa rodzinnego, do udziału w terapii uzależnień i w szkołach dla rodziców doskonalących umiejętności wychowawcze itp.;

12. Zachęcał do kontaktu i współpracy ze służbami i instytucjami oraz właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Praca asystenta miała także na celu wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez stosowaną edukację w zakresie kształtowania prawidłowych postaw rodzicielskich, wspólnym organizowaniu czasu wolnego dla dzieci, stawiania wymagań oraz granic przy zastosowaniu odpowiedniego systemu kar i nagród.

Asystent rodziny:

1. Pracował również nad aktywnością społeczną, polegającą na podejmowaniu działań w kierunku integrowania rodziny z otoczeniem, jak również wdrażaniu dzieci i rodziców do korzystania z różnych dóbr życia kulturalnego, uspołecznianiem dzieci poprzez stwarzanie możliwości nawiązywania nowych znajomości i kontaktów z rówieśnikami;
2. Zwracał uwagę na zacieśnianie więzi rodzinnych poprzez aktywne wspólne spędzanie czasu wolnego i rozwijanie zainteresowań dzieci, przy wyraźnym ograniczaniu oglądania telewizji;
3. Towarzyszył i pomagał w sytuacjach kryzysowych, odpowiadał na bieżące adekwatne potrzeby rodziny dostosowane do konkretnej sytuacji;
4. Monitorował na bieżąco postępy w nauce i problemy wychowawcze i szkolne dzieci, poprzez systematyczną współpracę z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami w poszczególnych szkołach;
5. Pozostawał w stałym kontakcie z prowadzącym daną rodzinę pracownikiem socjalnym, w celu bieżących konsultacji i wymiany spostrzeżeń oraz potrzebnych informacji do pracy z rodziną, co służyło podniesieniu efektywności podejmowanych działań.

Na wniosek pracowników socjalnych oraz sądu wsparciem asystenta rodziny w 2017 roku zostało objętych 15 rodzin. Jeżeli dzieci zostały odebrane z różnych przyczyn i umieszczone w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo – wychowawczych pracownicy socjalni i asystent rodziny współpracowali z rodzinami w celu powrotu dzieci do rodziny. Ponadto uczestniczyli w szkoleniach i podnosili swoje kwalifikacje aby prawidłowo współpracować z rodzinami i skutecznie udzielać wsparcia tam gdzie jest ono niezbędne.

W 2017 r. GOPS w Sztutowie realizował zadania zawarte w wieloletnich programach ujętych w niniejszym dokumencie z zakresu wspierania rodziny. Działania koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi, ustalaniu przyczyn występującego w nich kryzysu. Działania realizowane były w ramach pracy socjalnej i asystenta rodziny przy współpracy z przedstawicielami placówek oświatowych, służby zdrowia, Policji oraz instytucji działających na rzecz rodziny (kuratorzy rodzinni i społeczni, GKRPA, ZI, PCPR). Asystenturą objęto w 2017 roku 5 nowych rodzin. Łącznie asystent rodziny pracował z 11 rodzinami. Celem pracy było

zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach: opiekuńczej, wychowawczej, ekonomicznej, socjalizacyjnej i kulturowej. W 2017 r. na terenie gminy Sztutowo nie odnotowano umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Jednak gmina Sztutowo ponosi koszty utrzymania ośmiorga dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Całkowity koszt jaki poniesiono na powyższy cel wyniósł w okresie sprawozdawczym 37.423,12 zł. Pracownicy socjalni i asystent rodziny GOPS w Sztutowie uczestniczyli w spotkaniach dotyczących oceny zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Ponadto, na terenie gminy Sztutowo nie funkcjonowały placówki wsparcia dziennego. Funkcjonowały natomiast 3 świetlice opiekuńcze prowadzone przez Urząd Gminy w Sztutowie.

GOPS w Ostaszewie nadal dąży do stworzenia optymalnych warunków do życia dla osób starszych, które mają możliwość skorzystania z podstawowej formy opieki zdrowotnej w Ośrodku Zdrowia w Ostaszewie. Bardzo dobre połączenia komunikacyjne pozwalają na uzyskanie specjalistycznej opieki medycznej w sąsiednich nieopodal położonych miastach. Wykwalifikowana pielęgniarka neuropsychiatryczna oraz opiekunki, stale świadczą pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w domach podopiecznych.

W 2017 roku z usług specjalistycznych skorzystało 17 osób, natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych 8 osób. W DPS przebywały 2 osoby. Ponadto, GOPS w Ostaszewie udzielał pomocy finansowej osobom starszym, w tym także niepełnosprawnym w formie: zasiłku stałego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz opiekunom w formie wypłacanych zasiłków dla opiekunów.

Pracownicy socjalni ośrodka na bieżąco monitorowali sytuację osób niepełnosprawnych poprzez wizyty środowiskowe, a gdy sytuacja tego wymagała udzielali wsparcia finansowego w formie zasiłków celowych lub żywności. W 2017 roku z powodu niepełnosprawności udzielono pomocy w formie finansowej oraz pracy socjalnej łącznie 67 rodzinom, w tym 164 osobom.

GOPS w Ostaszewie w celu prawidłowej realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zatrudnia 1 asystenta rodziny. Asystenturą objętych było 15 rodzin w tym 38 dzieci. Asystent uczestniczył w jednym szkoleniu mającym na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz w spotkaniach dotyczących zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W 2017 r. GOPS w Ostaszewie współfinansował pobyt w pieczy zastępczej 2 dzieci z terenu gminy Ostaszewo.

Główne działania Stowarzyszenia „Sprawni Inaczej” w Nowym Dworze Gdańskim były ukierunkowane na rehabilitację osób niepełnosprawnych w zakresie prowadzenia WTZ. Realizację Strategii w 2017 r. można ująć w następujących punktach:

1. Prowadzenie i wspieranie działalności WTZ;
2. Likwidacja barier architektonicznych w placówce WTZ;
3. Poprawa stanu technicznego oraz wyglądu estetycznego w pracowniach WTZ;

4. Pomoc w wypełnianiu wniosków osób niepełnosprawnym kierowanych do Komisji ds. Orzeczenia o Niepełnosprawności;
5. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych;
6. Przekazywanie informacji na temat usług medycznych i rehabilitacyjnych;
7. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego;
8. Prowadzenie doradztwa, poradnictwa oraz wsparcia psychologicznego w kwestii niepełnosprawności dla uczestników WTZ i ich rodzin;
9. Promowanie działalności WTZ poprzez uczestniczenie w wystawach i kiermaszach prac wykonanych przez niepełnosprawnych dla społeczności lokalnej;
10. Współpraca z PUP w Nowym Dworze Gdański w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych;
11. Współpraca z potencjalnymi pracodawcami;
12. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych;
13. Współpraca ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym im. Ireny Sendlerowej, MOPS, GOPS w celu pozyskania osób niepełnosprawnych do terapii zajęciowej;
14. Pozyskiwanie środków finansowych z Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim na wycieczki oraz rehabilitację społeczną uczestników WTZ;
15. Współpraca z PCPR w ramach wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego adekwatnie do indywidualnych potrzeb;
16. Udostępnienie środka transportu do przewozu osoby niepełnosprawnej na wózku do szkoły;
17. Organizacja szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla kadry WTZ z uwzględnieniem pracy z osobami niepełnosprawnymi;
18. Integracja ze środowiskami osób sprawnych;
19. Organizacja imprez kulturalnych, integracyjno - sportowych np.: Dzień Matki i Ojca, Andrzejki, Dzień Dziecka, bale karnawałowe, „Pożegnanie Lata” oraz wystawy prac uczestników (przy okazji Wigilii przed budynkiem Starostwa).

Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja i Pomoc” w Nowym Dworze Gdańskim realizowało własne założenia, ale bez wątpienia wpisujące się w dokumenty strategiczne. W 2017 r. Stowarzyszenie skupiało 26 członków - osób niepełnosprawnych, głównie dzieci i młodzież. Oczywiście w działaniach uczestniczyli nie tylko członkowie Stowarzyszenia, ale i ich najbliżsi, a także osoby niepełnosprawne spoza organizacji.

W ramach wolontariatu członkowie Stowarzyszenia mający odpowiednie wykształcenie i doświadczenie udzielali indywidualnego wsparcia psychologicznego. Udzielano wsparcia dla rodzin z osobami niepełnosprawnymi poprzez upowszechnianie informacji o prawach osób dotkniętych niepełnosprawnością, o możliwościach dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu ortopedycznego, o niezbędnych

dokumentach celem uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności czy też renty socjalnej. Poszukiwano sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych poprzez kontakty z innymi organizacjami o podobnym charakterze, udzielano informacji dotyczące usług rehabilitacyjnych i medycznych oraz pomocy terapeutycznej, w tym możliwości dofinansowania usług rehabilitacyjnych.

Stowarzyszenie dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie podjęło w 2017 r. działania w kierunku:

1. Podejmowania inicjatywy przez organizacje pozarządowe działające na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w organizowaniu wspólnych imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, festynów, pikników (organizowanie spotkań integracyjnych z uczestnikami WTZ, udział w imprezach organizowanych przez Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim);
2. Dążenia do integracji osób niepełnosprawnych z dziećmi młodzieżą szkolną osobami pełnosprawnymi - likwidacja barier komunikacyjnych, zwalczanie dyskryminacji osób starszych i niepełnosprawnych (udział w imprezach organizowanych przez Zespół Szkolno-Przedszkolny w Marzęcinie, wyjścia na halę sportową);
3. Rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, wspieranie osób niepełnosprawnych w ramach zadań powiatu finansowych ze środków PFRON poprzez dofinansowanie:
 - a) w zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, (pomoc w wypełnianiu druków na zaopatrzenie ortopedyczne, sprzęt rehabilitacyjny);
 - b) do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (organizacja wyjazdów do kina, teatru, zawody sportowe).
4. Współpracy z instytucjami samorządowymi i wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych (pozyskiwanie środków finansowych na wyjazdy osób niepełnosprawnych);
5. Podnoszenie świadomości społecznej na temat funkcjonowania i problemów osób niepełnosprawnych poprzez akcje i kampanie społeczne.

PZN zrzesza aktualnie 54 członków, z czego 32 stanowią kobiety i 22 mężczyźni. Celem Stowarzyszenia jest przede wszystkim udzielanie pomocy niewidomym i słabowidzącym oraz posiadającym inne schorzenia oraz informacji i porad w zakresie rehabilitacji, zaopatrzenia w specjalistyczny sprzęt ułatwiający codzienne funkcjonowanie, organizowanie szkoleń specjalistycznych oraz spotkań integracyjnych. Koło współpracuje z instytucjami i stowarzyszeniami pomagając swoim członkom i ich rodzinom w rozwiązywaniu problemów życia codziennego.

CEL STRATEGICZNY 4

**Minimalizowanie skutków bezrobocia
(zawierania partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia ustawicznego
i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku
pracy)**

Kierunki działań	4.1. Aktywizacja lokalnego rynku pracy - wspieranie działań na rzecz minimalizowania skutków bezrobocia. 4.2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. 4.3. Promowanie przedsiębiorczości.
-------------------------	---

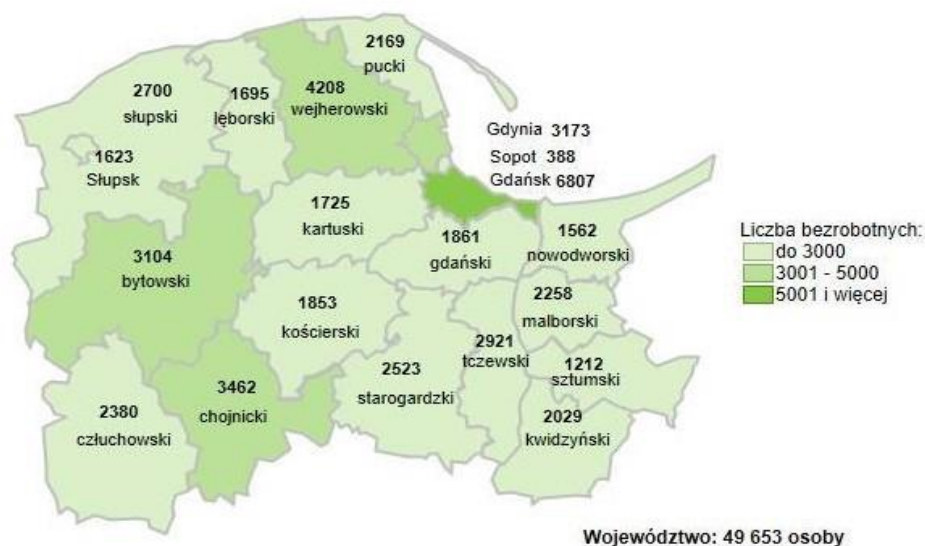
Przyczyny braku pracy czyli, bezrobocia mają z jednej strony podłoże ekonomiczno-gospodarcze, z drugiej – wynikają z czynnika ludzkiego. Głównym powodem bezrobocia wynikającym z sytuacji ekonomiczno-gospodarczej jest brak nowych miejsc pracy (związany z niedostateczną ilością nowych inwestycji) a czasem likwidacją już istniejących. Natomiast zasadniczym problemem wynikającym z czynnika ludzkiego jest niedopasowanie pomiędzy oczekiwaniami i potrzebami pracodawców i pracobiorców, zarówno w płaszczyźnie finansowej, kwalifikacyjnej jak i motywacyjnej.

Bezrobocie jako zjawisko strukturalne tworzy kompleks skutków ekonomicznych, społecznych, politycznych, moralnych i zdrowotnych. Wiele rodzin dotkniętych zjawiskiem bezrobocia żyje na granicy nędzy, często wyprzedaje swój dobytek, nie płaci czynszu, rachunków za gaz, elektryczność. Na działanie negatywnych skutków bezrobocia narażeni są szczególnie ludzie młodzi. Brak pracy tworzy atmosferę frustracji i skłania ich do emigracji wobec braku miejsc pracy i mieszkań.

Ważnym elementem każdej polityki zarówno w skali makro jak i mikro są działania zmierzające do niwelowania zjawiska bezrobocia. Działania te docelowo służą poprawie sytuacji na rynku pracy, mają za zadanie niwelowanie negatywnych stosunków na rynku pracy i są z reguły ukierunkowane na wybraną grupę siły roboczej. Mogą tu zostać użyte instrumenty takie jak: organizacja różnego typu szkoleń zawodowych, publicznych programów zatrudnienia, finansowanie kursów, praktyk itp., pomoc w przekwalifikowaniu się, pośrednictwo pracy, udzielanie pomocy finansowej, dotacje dla pracodawców chcących rozwijać swój biznes oraz dla bezrobotnych, którzy decydują się na założenie własnej działalności gospodarczej. Wyżej wymienione działania jak i wiele innych wykorzystywanych do minimalizowania skutków bezrobocia i niwelowania zjawiska bezrobocia służą aktywizacji lokalnego rynku pracy oraz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i wspieraniu przedsiębiorczości. Ważną rolę w organizacji tych działań w skali lokalnej odgrywają instytucje rynku pracy, które realizują zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Na terenie powiatu nowodworskiego działania w ww. zakresie realizują instytucje rynku pracy takie jak PUP oraz Ochotniczy Hufiec Pracy w Nowym Dworze Gdańskim.

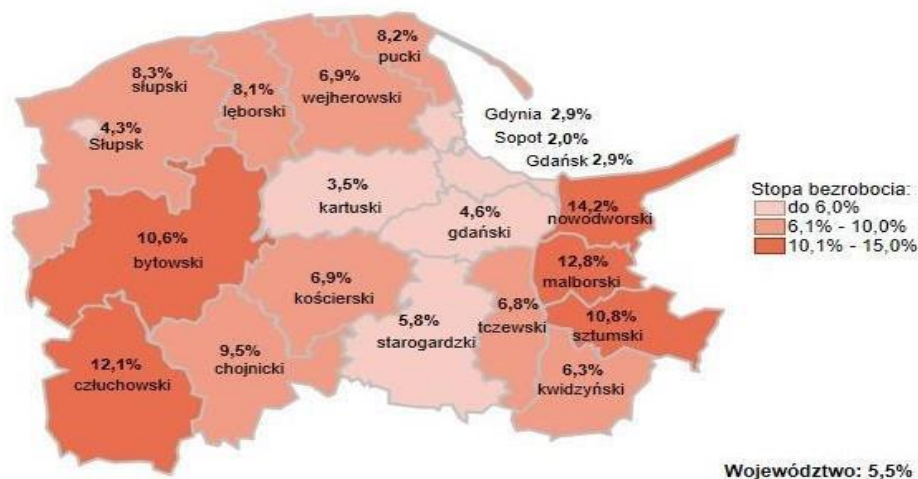
Stopa bezrobocia na Żuławach i Mierzei Wiślanej jest nadal najwyższa na Pomorzu i na ostatni dzień 2017 r. wynosiła 14,2% a bez pracy pozostawały 1562 osoby, co obrazują poniższe grafiki Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku.

Rysunek 1. Liczba bezrobotnych w powiatach województwa pomorskiego wg stanu na 31.12.2017 r.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku.

Rysunek 2. Stopa bezrobocia w powiatach województwa pomorskiego wg stanu na 31.12.2017 r.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku.

Sezonowość to element charakterystyczny dla miejscowego rynku pracy. Bezrobocie w regionie spada dość mocno wiosną i latem, kiedy pracę pełną parą rozpoczyna miejscowa branża turystyczna. Pracowników potrzebują hotele, ośrodki wczasowe, pensjonaty, gastronomia. Jesienią, kiedy kończy się okres wakacyjny, sezonowi pracownicy wracają na listy bezrobotnych.

PUP realizował działania wpisujące się w cel strategiczny 4 m.in. poprzez realizację poniżej wskazanych programów i projektów:

1. Program Specjalny Własny „Powracamy na rynek pracy” realizowany w ramach wyodrębnionych środków z limitu Funduszu Pracy przyznanego na rok 2017 algorytmem, skierowany w szczególności do osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, z ustalonym III profilem pomocy¹. W ramach ww. programu 4 osoby skorzystały z następujących form wsparcia: roboty publiczne organizowane na terenie 5 gmin Powiatu Nowodworskiego na okres 2 tygodni, warsztaty aktywizacyjno – motywacyjne z psychologiem, zwrot kosztów dojazdów do pracy (w celu wykonywania robót publicznych), zwrot kosztów dojazdów na spotkania z psychologiem. Po zakończeniu udziału w programie przyznana została premia dla pracodawcy za zatrudnienie 1 osoby bezrobotnej;
2. Wsparcie spółdzielni socjalnych w ramach środków pozyskanych z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizację programu dla bezrobotnych tworzących i przystępujących do istniejących spółdzielni socjalnych w kwocie 82 100zł. W ramach ww. programu 11 osób skorzystało z następujących form wsparcia: refundacja częściowego wynagrodzenia za osoby zatrudnione w spółdzielniach socjalnych (za 9 osób), przyznanie jednorazowych środków na przystąpienie do spółdzielni socjalnej (dla 2 osób);
3. Regionalny Program Operacyjny WP 2014-2020 Oś Priorytetowa 5 Poddziałanie 5.2.1 – Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy - mechanizm zintegrowanych inwestycji terytorialnych dla Powiatowych Urzędów Pracy, projekt został skierowany do 14 osób bezrobotnych w wieku powyżej 30 roku życia, w szczególności do: kobiet, do długotrwale bezrobotnych, do niepełnosprawnych, do osób 50+ i o niskich kwalifikacjach, dla których został ustalony II profil pomocy. W ramach ww. programu 14 osób skorzystało z następujących form wsparcia: szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, refundacje dla pracodawców na stworzenie nowych miejsc pracy, staże zawodowe organizowane u pracodawcy, prace interwencyjne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. W projekcie wzięło udział 14 osób, z czego 2 osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności.
4. Regionalny Program Operacyjny WP 2014-2020 Oś Priorytetowa 5 Poddziałanie 5.1.1 – Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych - dla Powiatowych Urzędów Pracy: projekt skierowany do 183 osób bezrobotnych w wieku powyżej 30 roku życia,

¹ Przy ustalaniu profilu pomocy dla bezrobotnego powiatowy urząd pracy dokonuje analizy sytuacji bezrobotnego i jego szans na rynku pracy, biorąc pod uwagę oddalenie bezrobotnego od rynku pracy i jego gotowość do wejścia lub powrotu na rynek pracy

w szczególności do: osób długotrwale bezrobotnych, z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, osób niepełnosprawnych i 50+, dla których ustalony został II profil pomocy. W ramach ww. programu 183 osoby skorzystały z następujących form wsparcia: szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, refundacje dla pracodawców na stworzenie nowych miejsc pracy, staże zawodowe organizowane u pracodawcy, prace interwencyjne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. W projekcie wzięły udział 183 osoby, z czego 7 osób z orzeczeniem o niepełnosprawności.

5. Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój (PO WER) Oś Priorytetowa 8.1 skierowany do osób młodych na rynku pracy (do 29 roku życia), tzw. grupy NEET, dla których ustalony został II profil pomocy. W ramach ww. programu 187 osób skorzystało z następujących form wsparcia: bony szkoleniowe pod potrzeby pracodawcy, bony stażowe 6 m-czne, po których następuje zatrudnienie na okres kolejnych 6 m-cy, staże zawodowe, dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, bony zasiedleniowe dla osób, które zmieniają miejsce zamieszkania w wyniku podjęcia zatrudnienia w odległości co najmniej 80 km od dotychczasowego miejsca zamieszkania bądź czas dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania pracy i z powrotem przekracza 3 godziny. W projekcie wzięło udział 187 osób, w tym 2 osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności;
6. PFRON – środki pozyskane w wyniku podziału algorytmu z przeznaczeniem na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych w ramach: przyznania pracodawcom refundacji kosztów poniesionych na utworzenie i wyposażenie 1 stanowiska pracy dla skierowanej osoby niepełnosprawnej, przyznania jednorazowych środków na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej dla 1 osoby niepełnosprawnej;
7. Porozumienie o realizację Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) wdrażanego w ramach projektu pn. „AFLATOUN – znaczy zmiana dla mieszkańców Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański” w ramach dofinansowania ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WP na lata 2014-2020 Poddziałanie 6.1.2 – Aktywizacja społeczno-zawodowa: projekt skierowany do osób bezrobotnych z ustalonym II profilem korzystających ze świadczeń OPS (partnerstwo na rzecz MOPS). W ramach ww. programu 10 osób (w tym 1 osoba z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności) skorzystało z prac społecznie – użytecznych przez okres 2 miesięcy.

W proces aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz aktywizacji lokalnego rynku wpisują się także kierunki działań takie jak promowanie poradnictwa zawodowego, oraz promowanie kształcenia zawodowego obejmującego praktyczną naukę zawodów przydatnych na lokalnym rynku pracy. W realizację powyższych kierunków działań strategii wpisują się działania takie jak:

1. Organizacja dla 97 uczniów Zespołu Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim zajęć z proorientacji zawodowej;

2. Organizacja zajęć dla uczniów Zespołu Szkół Nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim ukierunkowanych na rozwój pozytywnych postaw edukacyjno-zawodowych oraz doradztwo zawodowe;
3. Organizacja zajęć z psychologiem dla rodziców uczniów Zespołu Szkół Nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim nt. roli rodziców w wyborze kierunku kształcenia dziecka;
4. Organizacja zajęć prowadzona na terenie placówek oświatowych przez specjalistów PPP w zakresie edukacji zawodowej.

Bezrobocie jest kluczowym obszarem polityki rynku pracy, a także jednym z najważniejszych problemów społecznych, który ze względu na swą rozległość, długotrwałość i uciążliwość często nie może być rozwiązany samodzielnie przez jednostki, ale wymaga interwencji władz publicznych. Podmioty działające na rzecz rynku pracy reprezentować powinny różne sektory własności co będzie służyć kompleksowemu i wielopunktowemu spojrzeniu na budowanie lokalnego systemu minimalizowania skutków bezrobocia jak i walki z samym zjawiskiem bezrobocia w skali lokalnej.

CEL STRATEGICZNY 5

**Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych
adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu Nowodworskiego
(współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy,
dziennego domu pobytu)**

Kierunki działań

- 5.1. Organizacja kampanii społecznych na temat działalności oraz roli placówek w życiu osób starszych.
- 5.2. Stworzenie systemu informacji „Informatora”.
- 5.3. Stworzenie środowiskowego domu samopomocy oraz dziennego domu pobytu dla osób starszych.
- 5.4. Usprawnianie przepływu informacji między instytucjami pomocowymi umożliwiającą większą koordynację działań w zakresie monitorowania problemów i potrzeb społecznych mieszkańców Powiatu.
- 5.5. Współorganizacja szkoleń i podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników na rzecz lepszego standardu świadczonych usług.
- 5.6. Wzmacnianie kadr socjalnych i roli pracownika socjalnego działającego na rzecz pełniejszej integracji społecznej beneficjentów pomocy społecznej.
- 5.7. Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie pomocy społecznej oraz wspierania rozwoju integracji społecznej.

Sprawną realizacją zapisów strategicznych ma zapewnić bezpieczeństwo społeczne mieszkańcom Powiatu Nowodworskiego. Wymaga ona dużej konsekwencji i wspólnej pracy wszystkich podmiotów zaangażowanych w niniejsze działania. Realizacja powyższego celu ściśle nawiązuje do pozostałych ustaleń strategicznych oraz programów i nie może być ujednolicona. Wszystkie podmioty uczestniczące w ocenie i sprawozdawczości z realizacji niniejszej Strategii koncentrowały się na poszczególnych obszarach życia społecznego tj. na problemach i potrzebach mieszkańców, zarówno ubogich, bezrobotnych, niepełnosprawnych jak i osób starszych, ofiarach przemocy czy osób uzależnionych. Konsultacje między instytucjami i organizacjami pozarządowymi reprezentującymi interesy grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jak również osobami mającymi wpływ na politykę Powiatu w różnych obszarach życia społeczno-gospodarczego przyczyniły się do wyzwania i wykorzystywania zasobów i możliwości materialnych oraz personalnych kompetencji osób, grup oraz społeczności lokalnych do wspomagania i wspierania realizacji powierzonych zadań.

Wszystkie instytucje deklarowały usprawnianie przepływu informacji między podmiotami czy wzmacnianie pozycji wykwalifikowanych pracowników działających na rzecz beneficjentów pomocy społecznej. Łączenie zatem zasobów, wiedzy i działań jest niezwykle ważne dla skutecznego realizowania szeroko rozumianej polityki społecznej w powiecie, mające odzwierciedlenie w dotychczasowej efektywności dokonywanych zmian.

CEL STRATEGICZNY 6**Rozwój rodzicielstwa zastępczego
i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą**

Kierunki działań	6.1. Rozpowszechnianie i promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu nowodworskiego. 6.2. Objęcie pomocą i wsparciem w procesie usamodzielnienia osoby opuszczające pieczę zastępczą.
-------------------------	--

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w 2017 r. współpracowało łącznie z 52 rodzinami zastępczymi, w których przebywało łącznie 96 dzieci.

Tabela 5. Typ rodziny zastępczej

Typ rodziny zastępczej	2017	
	Ilość rodzin	Liczba dzieci
spokrewniona	34	53
niezawodowa	12	16
zawodowa, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	5	19
rodzinny dom dziecka	1	8
Razem	52	96

Źródło: opracowanie własne PCPR.

Rodziny zastępcze oraz dzieci w nich umieszczone mogą korzystać z porad specjalistycznych, w tym psychologa i prawnika. W 2017 roku z takich form pomocy rodziny zastępcze skorzystały 128 razy, w tym z pomocy psychologa 121 razy, a z porad prawniczych 7 razy.

Ponadto dodatkową formą wsparcia jest organizacja szkoleń dla rodziców zastępczych dających możliwość podnoszenia swoich kompetencji wychowawczych. PCPR w 2017 roku zorganizowało trzy szkolenia dla rodzin zastępczych.

Pierwsze szkolenie odbyło się 19 maja 2017 roku i nosiło nazwę „Potrzeby rozwojowe dzieci w różnym wieku oraz sposoby ich zaspokajania”. Szkolenie było podzielone na trzy bloki, w trakcie, których omówiono poszczególne etapy rozwojowe dzieci. Prowadzący szkolenie kładli nacisk przede wszystkim na realizację potrzeb bezpieczeństwa i przynależności dzieci. W szkoleniu wzięło udział 41 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej.

Kolejne szkolenie pn. „Komunikacja z dzieckiem w okresie dojrzewania, sprawiającym trudności wychowawcze” odbyło się 17 listopada 2017 roku. Miało ono charakter warsztatowy, poruszano takie tematy jak: nawiązywanie kontaktu z dzieckiem, budowanie jego poczucia wartości, udzielanie wsparcia, motywowanie dziecka do zmiany zachowań i rozwiązywania konfliktów. Łącznie w szkoleniu wzięło udział 19 osób.

„Dyscyplina w rodzinie zastępczej – jak kierować swoim zachowaniem, żeby wpływać na zachowanie dzieci” - to temat trzeciego szkolenia zorganizowanego przez PCPR w dniu 11 grudnia 2017 roku. Tematem szkolenia było zrozumienie, że zachowania dzieci są sposobem na wyrażenie ich potrzeb i emocji, zdobycie i utrwalenie umiejętności reagowania na złe zachowania w sposób budujący i wzmacniający przywiązanie, zrozumienie różnic między karaniem, kontrolą i dyscypliną. W szkoleniu wzięło udział 21 osób.

W 2017 r., podobnie jak w latach ubiegłych, PCPR zajmowało się organizowaniem imprez kulturalnych na rzecz dzieci i rodzin zastępczych. Udało się zorganizować następujące imprezy:

1. 14 stycznia 2017 roku – zabawa choinkowa dla dzieci z rodzin zastępczych pod hasłem „Mikołaj i Ja”;
2. 16 czerwca 2017 roku – wspólny wyjazd do Oceanarium Gdyńskiego oraz zwiedzanie żaglowca „Dar Pomorza”;
3. 25 listopada 2017 roku – udział w Pomorskim Pikniku Zawodowym, który odbywał się w Gdańsku, dzieci miały możliwość integracji i poznania lokalnych firm i branż;
4. 12 grudnia 2017 roku – udział w spektaklu teatralnym pn. „Magiczna opowieść wigilijna” zorganizowanym przez Żuławski Ośrodek Kultury w Nowym Dworze Gdańskim.

PCPR w 2017 roku realizowało dwa programy na rzecz rodziny i dziecka.

„Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim na lata 2015-2017” miał na celu organizowanie efektywnego wsparcia dziecka i rodziny. Priorytetem był rozwój i wspieranie rodzinnych form pieczy zastępczych poprzez promowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz budowanie pozytywnego wizerunku systemu pieczy zastępczej. Nacisk kładziono także na wspieranie i wzmacnianie więzi z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych poprzez organizowanie spotkań rodzica biologicznego z dzieckiem, wyrażanie zgody na urlopowanie dziecka i wsparcie. Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej kierowali rodziców biologicznych do „Szkoły dla rodziców”, która dążyła do podniesienia kompetencji wychowawczych i była prowadzona przez specjalistów PPP. Ważna była także integracja wychowanków pieczy zastępczej ze środowiskiem oraz przygotowywanie ich do samodzielnego życia.

Drugi program nosi nazwę „Program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2021” i ma wydzielone cztery podstawowe obszary działania. Program ma na celu tworzenie systemu wspierania rodziny i dziecka w ich naturalnym środowisku w sytuacji kryzysowej poprzez między innymi specjalistyczne poradnictwo oferowane przez ośrodki pomocy społecznej oraz POIK, organizowanie czasu wolnego dzieciom poprzez spotkania edukacyjno – socjalizacyjne z pedagogiem. Ważnym aspektem

jest również wspieranie form rodzicielstwa zastępczego poprzez rozpowszechnianie ulotek informacyjnych, organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych nowoutworzonych czy prowadzenie spotkań grupy wsparcia dla funkcjonujących już rodzin. Program kładzie nacisk także na doskonalenie zawodowe kadr jednostek pomocy społecznej i innych podmiotów w zakresie pomocy dziecku i rodzinie, a także na pomoc dzieciom przebywającym w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinach zastępczych oraz opuszczającym zastępcze formy wychowania.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji programów zawarte jest w dalszej części niniejszego dokumentu.

Najważniejszą osobą procesu usamodzielniania jest wychowanek, który po osiągnięciu pełnoletności opuszcza rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo - wychowawczą lub pozostaje w pieczy zastępczej. Usamodzielnienie młodego człowieka dotyczy jego życia i planów związanych z przyszłością. Wychowankowie pieczy zastępczej wkraczając w dorosłe i samodzielne życie oczekują pomocy i wsparcia. PCPR współpracuje z osobami usamodzielnianymi monitorując i koordynując przebieg oraz realizację indywidualnego programu usamodzielnienia.

Na terenie powiatu nowodworskiego znajdują się mieszkania chronione. Pobyt w mieszkaniu chronionym daje wychowankom możliwość uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych i przygotowuje ich do dorosłego i samodzielnego życia. Z tej formy pomocy w 2017 roku skorzystały łącznie 4 osoby. Przyznano pomoc w formie pobytu w mieszkaniu chronionym 2 osobom, uchylono decyzją administracyjną powyższą pomoc 2 wychowankom oraz dokonano zmiany decyzji w powyższej sprawie 2 usamodzielnianym.

Usamodzielniający się wychowankowie mogą skorzystać z poradnictwa psychologicznego, prawnego oraz wsparcia w zakresie interwencji kryzysowej.

Ponadto, osobom usamodzielnianym zarówno na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jak i według ustawy o pomocy społecznej przysługuje możliwość ubiegania się o pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie. W 2017 roku wystawiono 3 decyzje administracyjne dotyczące przyznania pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, 5 decyzji uchylających pomoc oraz 1 decyzję dotyczącą zwrotu świadczenia uznanego za nienależnie pobranego. Ponadto, przyznano 5 świadczeń pomocy na usamodzielnienie oraz 2 świadczenia pomocy na zagospodarowanie.

W 2017 roku udzielono pomocy dla osób usamodzielnianych w łącznej wysokości: 98.900,27 zł. Przekazano pomoc finansową na kontynuowanie nauki dla łącznie 14 osób w kwocie 66.692,27 zł, pomoc finansową na usamodzielnienie dla 5 wychowanków w łącznej wysokości 27.264,00 zł oraz pomoc na zagospodarowanie 2 usamodzielnianym w łącznej wysokości 4.944,00 zł.

4. Programy

„Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” jest podstawowym dokumentem opracowanym w celu kształtowania lokalnej polityki społecznej w ramach którego wpisują się programy będące prezentacją projektów i działań ukierunkowanych na wypracowanie efektywnego systemu wsparcia dla grup i jednostek znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Poniżej prezentacja wypracowanych działań w poszczególnych programach 2017 roku.

„Pogram rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim na lata 2015-2017”

„Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim na lata 2015-2017” został opracowany na podstawie art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Program został zatwierdzony Uchwałą Nr XI/73/2015 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 04 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej.

Program wyznacza kierunki rozwoju rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim. Zaplanowane działania służą poprawie sytuacji rodzin biologicznych i zastępczych oraz wychowujących się w nich dzieci.

Zespół rodzinnej pieczy zastępczej PCPR podejmował działania oparte na założonych w programie celach, kierunkach działań oraz sposobach ich realizacji.

Celem priorytetowym programu jest organizowanie efektywnego wsparcia nad dzieckiem i rodziną. Urzeczywistnienie tego celu było możliwe dzięki realizacji wyznaczonych celów głównych.

1. Cel główny: Rozwój i wspieranie rodzinnych form pieczy zastępczej

W 2017 roku PCPR podejmowało działania mające na celu stwarzanie warunków do rozwoju i powstawania nowych form pieczy zastępczej. Podejmowano kroki w celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego oraz budowania pozytywnego wizerunku systemu pieczy zastępczej. Przeprowadzono szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Tabela 6. Kierunki działań, sposoby realizacji i efekty rozwoju pieczy zastępczej

Kierunki działań	Sposoby realizacji	Efekty
Organizowanie szkoleń specjalistycznych, podnoszących kwalifikacje istniejących rodzin zastępczych	Organizacja szkolenia pn. „Potrzeby rozwojowe dzieci w różnym wieku oraz sposoby ich zaspokajania”	41 osób pełniących funkcję rodzica zastępczego podniosło swoje kompetencje wychowawcze
	Organizacja szkolenia pn. „Dyscyplina w rodzinie zastępczej-jak kierować swoim zachowaniem, żeby wpłynąć na zachowanie dzieci”	21 osób pełniących funkcję rodzica zastępczego podniosło swoje kompetencje wychowawcze
	Organizacja szkolenia pn. „Komunikacja z dzieckiem w okresie dojrzewania, sprawiającym trudności wychowawcze”	Szkolenia miało charakter warsztatowy i wzięło w nim udział 19 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej, podwyższając tym samym swoje kompetencje wychowawcze
Promowanie działań na rzecz pozyskiwania kandydatów na rodziców zastępczych oraz budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej	Rozpowszechnianie informacji propagujących rodzicielstwo zastępcze m.in. pisma do parafii, ulotki, aktualizacja strony internetowej PCPR oraz tablicy informacyjnej	W roku 2017 r. pozyskano trzy nowe rodziny zastępcze w tym 2 spokrewnione i jedną niezawodową. Ponadto pozyskano 2 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i 3 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej
	Organizacja zabawy choinkowej pod hasłem „Mikołaj i ja”	Zabawa choinkowa została zorganizowana dla dzieci z rodzin zastępczych; wzięło w niej udział 50 dzieci z rodzin zastępczych
	Wyjazd do Oceanarium Gdyńskiego oraz zwiedzanie żaglowca „Dar Pomorza”	Impreza miała na celu nie tylko promocję rodzicielstwa zastępczego, ale również integrację środowiska zastępczego. W imprezie wzięło udział 55 dzieci z rodzin

		zastępczych
	Udział w Pikniku Zawodowym w Gdańsku	Udział w pikniku zawodowym miał na celu integrację dzieci z rodzin zastępczych oraz poznanie lokalnych firm i branż. W imprezie wzięło udział 36 dzieci z rodzin zastępczych
	Udział w spektaklu teatralnym „Magiczna opowieść wigilijna”	Udział 30 (najmłodszych) dzieci z rodzin zastępczych w spektaklu teatralnym miał na celu integrację środowiska zastępczego oraz przybliżenie dzieciom i ich opiekunom atmosfery zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia
Udostępnianie osobom i rodzinom bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego	Zapewnienie rodzinom zastępczym i dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej bezpłatnego dostępu do prawnika, psychologa, pedagoga, socjoterapeuty oraz pracownika socjalnego	121 osób skorzystało z konsultacji psychologicznych; 7 osób skorzystało z porad prawnika; 16 dzieci wzięło udział w zajęciach socjoterapeutycznych; 4 osoby usamodzielniane korzystały z porad pracownika socjalnego; 4 osoby usamodzielniane zamieszkujące mieszkania chronione współpracowały z pracownikiem socjalnym
Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	Po przeprowadzeniu wstępnej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów na rodziców zastępczych skierowano ich na szkolenie dla rodzin zastępczych: 4 osoby na szkolenie dla rodzin zastępczych spokrewnionych prowadzone przez psychologa i pracowników zespołu rodzinnej pieczy zastępczej oraz 1 osoba na	5 osób ukończyło szkolenie z wynikiem pozytywnym; wydano 5 świadectw ukończenia szkolenia dla kandydatów na rodzinę zastępczą

	szkolenie dla rodzin zastępczych niezawodowych, prowadzonych przez <i>Stowarzyszenie Rodzin Pelikan</i>	
Umożliwienie rodzinom udziału w projektach realizowanych przez PCPR	Zorganizowanie „Warsztatów dla rodziców”, prowadzonych przez psychologa i pracownika socjalnego POIK; spotkania miały charakter zamknięty	W warsztatach wzięło udział 21 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej. Zaświadczenie o ukończeniu warsztatów otrzymało 14 z nich. Warunkiem otrzymania zaświadczenia była obecność, co najmniej na 5 z 7 spotkań
Wspieranie wychowanków pieczy zastępczej poprzez organizowanie grup wsparcia dla dzieci	Dzieci umieszczone pieczy zastępczej miały możliwość uczestnictwa w zajęciach socjoterapeutycznych oraz zajęciach socjalizacyjnych „Terapia przez zabawę”	W zajęciach socjoterapeutycznych uczestniczyło 16 wychowanków pieczy zastępczej. Zajęcia prowadzone były według autorskiego programu „Ja+ Wy=MY” i miały na celu stworzenie możliwości odreagowania napięcia emocjonalnego, budowanie pozytywnego obrazu siebie itp. W „Terapii przez zabawę” udział wzięło 5 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej. Dzięki różnego rodzaju zajęciom integracyjnym i zabawom, dzieci rozwinęły swoje umiejętności praktyczne oraz poszerzyły wiedzę o otaczającym nas świecie

Źródło: opracowanie własne PCPR.

2. Cel główny: Wspieranie i wzmacnianie więzi z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych

PCPR w 2017 roku prowadziło szereg działań mających na celu wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez: organizowanie spotkań rodziców biologicznych z dzieckiem w POIK, zasięganie opinii z ośrodka pomocy społecznej i wyrażanie zgody na urlopowanie dziecka do domu rodzinnego, wsparcie koordynatora podczas urlopowania. Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej kierowali rodziców biologicznych do udziału w „Szkole dla rodziców”, która prowadzona była przez specjalistów z PPP i miała na celu podniesienie kompetencji wychowawczych.

Tabela 7. Kierunki działań, sposoby realizacji i efekty wspierania i wzmacniania więzi z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych

Kierunki działań	Sposoby realizacji	Efekty
Wsparcie rodziców biologicznych poprzez wprowadzenie asystenta rodziny	W każdej gminie Powiatu Nowodworskiego zatrudnieni są asystenci rodziny, którzy współpracują z rodziną biologiczną. Współpraca ma na celu umożliwienie dzieciom powrotu do rodziny biologicznej	4 dzieci powróciło do rodziny naturalnej
Wsparcie rodziny zastępczej poprzez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	W 2017 roku PCPR zatrudniało trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalistę pracy z rodziną	Wszystkie rodziny zastępcze były objęte wsparciem
Przygotowanie i realizacja programów pracy z rodziną naturalną	Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej współpracują OPS w celu realizacji planów pracy z rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Współpraca ta ma na celu stworzenie warunków umożliwiających powrót dzieci do rodziny naturalnej	W efekcie współpracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z pracownikami OPS w 2017 roku 4 dzieci powróciła do rodziców biologicznych

Źródło: opracowanie własne PCPR.

3. Cel główny: Integracja wychowanków pieczy zastępczej ze środowiskiem oraz przygotowanie ich do samodzielnego życia

Realizacja powyższego celu była możliwa dzięki udzielaniu poradnictwa specjalistycznego pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej w formie pomocy prawnej, psychologicznej oraz socjalnej. Ponadto pracownicy PCPR służyli pomocą w przygotowaniu i realizacji indywidualnych programów usamodzielniania. Pełnoletni wychowankowie mają możliwość korzystania z mieszkań chronionych znajdujących się w POIK. W roku sprawozdawczym 2017 r. czworo usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej skorzystało z możliwości zamieszkania w mieszkaniu chronionym. Z osobami usamodzielnianymi była prowadzona praca socjalna mająca na celu zwiększenie kompetencji społecznych w zakresie rozwoju osobowego i relacji interpersonalnych poprzez kształtowanie poczucia odpowiedzialności, sprawczości, wiary w siebie i własne możliwości. Ponadto pracownicy zachęcali wychowanków do podejmowania dalszej nauki.

Tabela 8. Kierunki działań, sposoby realizacji i efekty integracji wychowanków pieczy zastępczej

Kierunki działań	Sposoby realizacji	Efekty
Wspieranie wychowanków pieczy zastępczej w procesie usamodzielniania	Poradnictwo w przygotowaniu i realizacji indywidualnych programów usamodzielniania	Przy wsparciu pracowników przygotowano 9 programów usamodzielniania oraz 3 modyfikacje wcześniej sporządzonego planu
	Udzielanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz pomocy rzeczowej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa	16 osób otrzymywało pomoc finansową na kontynuowanie nauki; 5 osób uzyskało pomoc finansową na usamodzielnienie; 2 osoby uzyskały pomoc finansową na zagospodarowanie
	Zachęcanie do podnoszenia aspiracji	16 osób kontynuowało naukę

	edukacyjnych	
	Praca socjalna, wsparcie psychologiczne i prawne wychowanków pieczy zastępczej	W POIK zatrudnieni są specjaliści, którzy udzielają pomocy i wsparcia osobom usamodzielnianym

Źródło: opracowanie własne PCPR.

4. Cel główny: Zapewnienie warunków do życia i rozwoju dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych

Pracownicy PCPR dążą do uregulowania sytuacji prawnej dziecka w jak najszybszym czasie, by umożliwić powrót dziecka do rodziny biologicznej lub umieścić go w rodzinie przysposabiającej. W efekcie tej pracy w 2017 roku czworo dzieci powróciło do rodziny naturalnej, 5 dzieci zostało zgłoszonych do Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Gdańsku, natomiast 4 dzieci zostało przysposobionych.

Tabela 9. Kierunki działań, sposoby realizacji i efekty zapewnienia warunków do życia i rozwoju dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych

Kierunki działań	Sposoby realizacji	Efekty
Tworzenie różnorodnych form opieki zastępczej w szczególności zawodowych, specjalistycznych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka	Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;	Pozyskano 2 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i 3 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Do dalszego etapu rekrutacji przeszło dwoje kandydatów spełniających wymogi ustawowe. Kandydaci oczekują na szkolenie
Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji	Zorganizowano szkolenie dla 4 osób zgłaszających swoją kandydaturę do	Przeszkolono 4 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

rodziny zastępczej oraz do prowadzenia rodzinnego domu dziecka	pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej	
Organizowanie szkoleń specjalistycznych podnoszących kwalifikacje istniejących rodzin zastępczych	Organizacja szkoleń pn. „Potrzeby rozwojowe dzieci w różnym wieku oraz sposoby ich zaspokajania”	41 osób pełniących funkcję rodzica zastępczego podniosło swoje kompetencje wychowawcze
	Organizacja szkolenia pn. „Dyscyplina w rodzinie zastępczej- jak kierować swoim zachowaniem, żeby wpłynąć na zachowanie dzieci”	21 osób pełniących funkcję rodzica zastępczego podniosło swoje kompetencje wychowawcze
	Organizacja szkolenia pn. „Komunikacja z dzieckiem w okresie dojrzewania, sprawiającym trudności wychowawcze”	Szkolenie miało charakter warsztatowy i wzięło w nim udział 19 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej, podnosząc tym samym swoje kompetencje wychowawcze

Zródło: opracowanie własne PCPR.

„Program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2021”

„Powiatowy program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2021” został zatwierdzony dnia 29 marca 2016 roku Uchwałą Nr XVI/110/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim. Wykonanie uchwały powierzono Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

Realizacja programu ma na celu sprawne i trafne realizowanie, przez wspólną samorządową Powiatu Nowodworskiego, konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie.

W celu realizacji „Programu pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2021” wyznaczono cztery podstawowe obszary działania:

I. Tworzenie systemu wspierania rodziny i dziecka w ich naturalnym środowisku w sytuacji kryzysowej

Sposób realizacji:

1. Specjalistyczne poradnictwo oferowane przez OPS oraz POIK leżący w strukturze PCPR;
2. Działalność ZI na terenie każdej gminy wchodzącej w skład Powiatu Nowodworskiego;
3. Rozpowszechnianie informacji dotyczącej działalności POIK oraz oferowanego wsparcia;
4. Rozpowszechnianie informacji na temat realizacji „Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018”;
5. Udzielanie porad psychologicznych, prawniczych oraz pracownika socjalnego dla rodzin z Powiatu Nowodworskiego, między innymi, poradnictwo specjalistyczne w zakresie wypełniania funkcji rodzicielskich, pomoc w przezwyciężaniu trudności związanych z konfliktami w rodzinie. Ponadto poradnictwo prawne w zakresie pomocy w ustaleniu świadczeń alimentacyjnych, czy pozwów rozwodowych;
6. Działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy poprzez przeprowadzenie prelekcji w GOPS w Stegnie pt. „Konflikty w relacjach małżeńskich”;
7. Przeprowadzenie przez specjalistów POIK prelekcji pt. „Zagrożenia w sieci”. Odbiorcami byli mieszkańcy gminy Ostaszewo. Temat prelekcji wzbudził zainteresowanie mieszkańców gminy oraz stworzył okazję do dyskusji w zakresie profilaktyki wobec dzieci;

8. Przeprowadzenie przez pracowników POIK prelekcji pt. „Handel Ludźmi”. Odbiorcami była młodzież z Zespołu Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim.

II. Wspieranie form rodzicielstwa zastępczego

Sposób realizacji:

1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez rozpowszechnianie ulotek informacyjnych oraz umieszczanie na stronie internetowej informacji o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ponadto organizowanie projektów promujących rodzicielstwo zastępcze takich jak:
 - 1) wyjazd do Oceanarium w Gdyni połączony ze zwiedzaniem żaglowca „Dar Pomorza”, w którym udział wzięły rodziny zastępcze oraz dzieci w nich przebywające;
 - 2) organizacja zabawy choinkowej „Mikołaj i Ja” dla dzieci z rodzin zastępczych;
 - 3) udział dzieci z rodzin zastępczych w Pomorskim Pikniku Zawodowym w Gdańsku;
 - 4) udział w spektaklu teatralnym „Magiczna opowieść wigilijna” w Żuławskim Ośrodku Kultury w Nowym Dworze Gdańskim;
2. Zorganizowanie szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, które zostało poprowadzone przez pracowników Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej. Szkolenie ukończyły 4 rodziny;
3. Zorganizowanie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej szkolenia wg. „Programu PRIDE – rodzinna opieka zastępcza” zatwierdzonego decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej Nr DSR- IV- 5121- 3-1-TU/10 z dnia 23.03.201 r. Szkolenie zostało ukończone wynikiem pozytywnym;
4. Prowadzenie „Warsztatów dla rodziców”. Spotkania odbywały się od marca do października 2017 r. Warsztaty prowadzili specjaliści zatrudnieni w POIK. Certyfikat ukończenia warsztatów otrzymało 14 osób prowadzących rodziny zastępcze;
5. Umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej uczestnictwa w zajęciach socjalizacyjnych „Terapia przez zabawę”;
6. Zorganizowanie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin zastępczych. Udział wzięło 15 wychowanków pieczy zastępczej;
7. Organizacja szkolenia pt. „Komunikacja z dzieckiem w okresie dojrzewania sprawiającym trudności wychowawcze”. W szkoleniu uczestniczyło 21 osób;
8. Umożliwienie uczestnictwa w szkoleniu pt. „Dyscyplina w rodzinie zastępczej – Jak kierować swoim zachowaniem, żeby wpływać na zachowanie dzieci”. Szkolenie ukończyło 19 osób;
9. W 2017 roku na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonowały 52 rodziny zastępcze.

III. Pomoc dzieciom przebywającym w placówkach opiekuńczo –wychowawczych, rodzinach zastępczych oraz opuszczającym zastępcze formy wychowania

Sposób realizacji:

Usamodzielnienie jest procesem wychowawczym, któremu podlegają pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych, mającym na celu podjęcie przez nich samodzielnego, dojrzałego życia w integracji ze środowiskiem.

PCPR współpracuje z osobami usamodzielnianymi poprzez koordynację przebiegu realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia oraz umożliwienie skorzystania z poradnictwa psychologicznego, prawnego a także wsparcia w zakresie interwencji kryzysowej. Ponadto, osobom usamodzielnianym przysługuje możliwość ubiegania się o pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie.

Usamodzielniający się wychowankowie posiadają dostęp do mieszkań chronionych znajdujących się na terenie powiatu nowodworskiego. Osoby zamieszkujące w mieszkaniu chronionym otrzymują wsparcie pracownika socjalnego POIK, który udziela poradnictwa w samodzielnym prowadzeniu gospodarstwa domowego, uczy gospodarowania środkami finansowymi oraz oferuje pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. Pobyt w mieszkaniu chronionym daje wychowankom możliwość przygotowania ich do dorosłego i samodzielnego życia.

Z tej formy pomocy w 2017 roku skorzystały łącznie 4 osoby. Przyznano pomoc w formie pobytu w mieszkaniu chronionym 2 osobom, uchylono powyższą pomoc 2 wychowankom oraz dokonano zmiany decyzji w powyższej sprawie 2 usamodzielnianym.

W 2017 roku wystawiono 3 decyzje administracyjne dotyczące przyznania pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, 5 decyzji uchylających pomoc oraz 1 decyzję dotyczącą zwrotu świadczenia uznanego za nienależnie pobrane. Ponadto, przyznano 5 świadczeń pomocy na usamodzielnienie oraz 2 świadczenia pomocy na zagospodarowanie.

Przekazano pomoc finansową na kontynuowanie nauki dla łącznie 14 osób, ponadto udzielono pomoc finansową na usamodzielnienie dla 5 wychowanków oraz pomoc na zagospodarowanie 2 usamodzielnianym.

IV. Doskonalenie zawodowe kadr jednostek pomocy społecznej i innych podmiotów w zakresie pomocy dziecku i rodzinie

Sposób realizacji:

PCPR w dniu 19 maja 2017 roku zorganizowało szkolenie dla asystentów rodzin OPS, pedagogów szkolnych, wychowawców placówek opiekuńczo – wychowawczych, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych pt. „Potrzeby rozwojowe dzieci w różnym wieku oraz sposoby ich zaspokajania”. Szkolenie było poprowadzone przez pedagoga, trenera oraz streetworkera.

Spotkanie zostało podzielone na trzy bloki, w trakcie których omówiono poszczególne etapy rozwojowe dzieci, przedstawiono ogromną rolę realizacji potrzeb od tych podstawowych do nadrzędnych. Podkreślono, iż potrzeby są traktowane jako siły napędowe w przystosowaniu się człowieka do środowiska oraz, że ich niezaspokajanie prowadzi do dezorganizacji w zachowaniu i może powodować zaburzenia w rozwoju dziecka. Prowadząca szkolenie szczególny nacisk kładła na realizację potrzeb bezpieczeństwa i przynależności, które są podstawą stabilnego rozwoju dzieci. Opieka oraz wsparcie ze strony najbliższych osób pozwalają wejść w grupę rówieśniczą, a także budować więzi w późniejszych latach.

Następnie w dniach 05-06 października 2017 roku w Nowym Dworze Gdańskim odbyło się szkolenie z zakresu „Interwencja kryzysowa w zakresie przemocy wobec dzieci”, w którym również wzięli udział pracownicy socjalni, asystenci rodziny, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pedagodzy szkolni oraz wychowawcy placówek opiekuńczo – wychowawczych. Szkolenie obejmowało 18 godzin szkoleniowych. Prowadzący szkolenie poruszył takie zagadnienia, jak: rodzaje przemocy wobec dzieci oraz sposoby rozpoznawania. Omówiono również specyfikę kontaktu z dzieckiem - ofiarą przemocy oraz przedstawiono działania pomocowe.

„Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2020”

Realizowany w 2017 r. „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Nowodworskim” został opracowany na lata 2016-2020. Zadaniem programu jest realizacja działań w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. Został on opracowany na potrzeby mieszkańców Powiatu Nowodworskiego a jego głównym celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Powiecie Nowodworskim.

Opracowane działania nakierowane są na człowieka celem niwelowania zjawisk dysfunkcyjnych w stosunku do jego osoby bądź jego rodziny, w tym przede wszystkim zjawiska przemocy w rodzinie. W programie uwzględniono również działania nakierowane na profilaktykę w zakresie zjawisk przemocowych. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w programie celem działań zawartych w programie jest:

1. Rozszerzenie działań profilaktycznych w zakresie podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy;
2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy oraz dostępności pomocy;
3. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc;
4. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania realizowane w 2017 roku przedstawiały się następująco:

1. Rozszerzenie działań profilaktycznych w zakresie podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy

Sposób realizacji:

- 1) Bieżąca współpraca pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Powiatu Nowodworskiego we wspieraniu osób i rodzin w przezwyciężaniu trudności w funkcjonowaniu w życiu codziennym;
- 2) Stałe porady specjalistów POIK: psychologa, prawnika oraz pracownika socjalnego dla mieszkańców Powiatu Nowodworskiego w zakresie między innymi: poradnictwo specjalistyczne w zakresie wypełniania funkcji rodzicielskich, pomoc w przezwyciężaniu trudności związanych z konfliktami w rodzinie, poradnictwo prawne w zakresie alimentacji czy pozwów rozwodowych;
- 3) Prelekcje, wykłady, pogadanki w zakresie profilaktyki związanej ze zjawiskiem przemocy orgarnizowane m.in. przez specjalistów POIK, kadrę PPP oraz

funkcjonariuszy KPP w Nowym Dworze Gdańskim. Poniższa tabela zawiera informacje na temat przeprowadzonych przez specjalistów POIK prelekcji dot. przeciwdziałania przemocy w jej różnej formie;

Tabela 10. Prelekcje przeprowadzone przez specjalistów POIK

L.p.	Termin	Jednostka Powiatu	Temat	Grupa docelowa
1.	21.03.2017 r.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie	„Konflikty w relacjach małżeńskich”	Mieszkańcy gminy Stegna
2.	08.06.2017 r.	Zespół Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim	„Handel ludźmi”	Uczniowie Zespołu Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim
3.	20.06.2017 r.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostaszewie	„Zagrożenia w sieci”	Mieszkańcy gminy Ostaszewo

Źródło: opracowanie własne PCPR.

- 4) Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania zjawiskom dysfunkcyjnym, poprzez utworzenie grupy dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w przedziale wiekowym 8-12 lat. Spotkania grupowe odbywały się dwa razy w tygodniu od października do grudnia 2017 r. w siedzibie PCPR. Zajęcia „Terapia przez zabawę” miały charakter edukacyjny, socjalizacyjny i terapeutyczny. Łącznie w spotkaniach uczestniczyło 11 dzieci;
- 5) Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania dysfunkcjom wychowawczym rodziny poprzez przeprowadzenie szkolenia: WARSZTATY DLA RODZICÓW przez specjalistów POIK: psychologa i pracownika socjalnego. Spotkania grupowe odbywały się raz w miesiącu od marca do października 2017 r. Zajęcia skierowane były do osób przejawiających trudności w relacjach z dziećmi, a także do osób niewydolnych wychowawczo. Zakres merytoryczny i praktyczny warsztatów obejmował m.in.: modyfikowanie niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań dziecka, wspieranie procesu usamodzielniania się dziecka, wyrażanie oczekiwań i ograniczeń, tak aby były przez dziecko respektowane. Do szkolenia przystąpiło 30 osób, z których 16 otrzymało certyfikat ukończenia szkolenia.

2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy oraz dostępności pomocy

Sposób realizacji:

- 1) Regularna współpraca POIK z jednostkami organizacyjnymi z terenu powiatu nowodworskiego;
- 2) Rozpowszechnianie informacji na temat działalności POIK na stronie internetowej www.pcprndg.pl, rozpowszechnianie ulotek informacyjnych o działalności ośrodka, o formach pomocy, które można otrzymać w POIK oraz informacji dotyczących realizacji „Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018”;
- 3) Wspieranie jednostek organizacyjnych z terenu powiatu nowodworskiego w pracy z rodziną, stała współpraca w pracy z rodziną, w której wdrożono procedurę NK poprzez udział pracownika socjalnego POIK w posiedzeniach grup roboczych powoływanych przez ZI przy MGOPS. Pracownik socjalny POIK jest także członkiem ZI i uczestniczy w jego comiesięcznych posiedzeniach;
- 4) Działania profilaktyczne - rozpowszechnianie ulotek informacyjnych na temat form pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz regulacji prawnych w stosunku do osób pokrzywdzonych;
- 5) Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników POIK poprzez udział w szkoleniach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rozpoznawania sytuacji kryzysowych:
 - a) „Sposoby na depresję. Naucz się pomagać.”;
 - b) „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – Niebieska Karta”;
 - c) „Prawidłowe i nieprawidłowe zachowania seksualne dzieci i młodzieży”;
 - d) „Procedura odebrania dziecka”;
 - e) „Interwencja kryzysowa w zakresie przemocy wobec dzieci”.
- 6) Stałe porady prawne, psychologiczne oraz pracownika socjalnego w zakresie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie, mające na celu przezwyciężenie sytuacji kryzysowej i powrotu do ich samodzielnego prawidłowego funkcjonowania.

Tabela poniżej zawiera ewidencję osób korzystających z pomocy specjalistów POIK. Wskaźniki ukazują rzeczywistą liczbę osób tzn. dana osoba została wykazana tylko raz bez względu na liczbę konsultacji. Jednakże w wielu przypadkach beneficjenci korzystali z pomocy specjalistów więcej niż jeden raz.

Tabela 11. Liczba osób korzystających z pomocy specjalistów POIK

L.p.	Rodzaj konsultacji	Liczba osób
1.	Konsultacje psychologiczne	128
2.	Konsultacje prawnicze	186

Źródło: opracowanie własne PCPR.

- 7) Współpraca z KPP oraz rozpowszechnienie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy wśród osób pokrzywdzonych przestępstwem poprzez uczestnictwo w corocznej kampanii „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw” w okresie od 20.02.2017 r.- 26.02.2017 r. Informacja na temat akcji rozpowszechniona została na stronie PCPR oraz siedzibie POIK;
- 8) Natychmiastowy dostęp do pomocy wyspecjalizowanej kadry specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy: psychologa, prawnika oraz pracownika socjalnego oraz możliwość udzielenia schronienia osobom doświadczającym przemocy - oferta hostelu, zabezpieczenie ofiar przemocy od strony psychologicznej, prawnej oraz egzystencjalnej w okresie przebywania na terenie hostelu;
- 9) Stosowanie jednolitej, obowiązującej procedury postępowania podczas interwencji kryzysowej wobec osoby doznającej przemocy;
- 10) Rozpowszechnianie informacji w jednostkach pomocy społecznej na temat możliwości utworzenia grupy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

3. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc

Sposób realizacji:

- 1) Rozpowszechnianie informacji na temat realizacji „Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018” w korespondencji do jednostek organizacyjnych Powiatu Nowodworskiego;
- 2) Rozpowszechnianie informacji na temat realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego na stronie internetowej PCPR;
- 3) Czynny udział pracownika POIK w spotkaniach grup roboczych dotyczących rodzin, w których wdrożono procedurę NK;
- 4) Realizacja „Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018”. Zasadniczym celem programu jest przeciwdziałanie i niwelowanie zjawiska przemocy oraz zapobieganie agresywnym zachowaniom osób stosujących przemoc w rodzinie.

4. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Sposób realizacji:

Udział m.in. pracownika socjalnego POIK w szkoleniach i warsztatach podnoszących kwalifikacje zawodowe:

- 1) „Sposoby na depresję. Naucz się pomagać”;
- 2) „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – Niebieska Karta”;
- 3) „Prawidłowe i nieprawidłowe zachowania seksualne dzieci i młodzieży”;
- 4) „Procedura odebrania dziecka”;
- 5) „Interwencja kryzysowa w zakresie przemocy wobec dzieci”.

„Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018”

„Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018” został opracowany przez PCPR, natomiast realizatorem programu jest leżący w jego strukturach POIK. Program został opracowany na podstawie założeń modelu „Education Group For Men Who Batter – The Duluth Model”, a jego zasadniczym celem jest przeciwdziałanie i niwelowanie zjawiska przemocy oraz zapobieganie agresywnym zachowaniom osób stosujących przemoc w rodzinie. Model ten oprócz oddziaływań edukacyjnych obejmuje praktyczne ćwiczenia dostarczające korekcyjnych doświadczeń osobistych zmieniających zachowania i postawy związane z przemocą oraz rozwijające umiejętności samokontroli i konstruktywnego współżycia.

W POIK organizowane były zajęcia grupowe dla osób m.in. skazanych przez sąd za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od substancji uzależniających lub osób, wobec których wdrożono procedurę NK. Zajęcia prowadzone były przez pracownika socjalnego oraz psychologa dwa razy w miesiącu. Osoby prowadzące odbyły szkolenia z zakresu stosowania metody Duluth w pracy z osobami stosującymi przemoc. Warunkiem ukończenia programu było uczestnictwo na zajęciach w ilości minimum 60 godzin.

Tabela 12. Liczba osób przystępujących do programu oraz osób które ukończyły program w 2017 r.

Liczba osób uczestniczących w programie (zróżnicowany czasookres)	3
Liczba osób, które przystąpiły do programu	2
Liczba osób, które ukończyły program	0

Źródło: opracowanie własne PCPR.

W 2017 roku łącznie do POIK zgłosiło się trzech mężczyzn skierowanych przez ZI do uczestnictwa w programie, natomiast do uczestnictwa w programie przystąpiło 2 z nich. Warunkiem przystąpienia do programu jest bezsporne uznanie przez uczestnika faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie. Uczestnicy odbyli jedynie spotkania indywidualne z uwagi na niewystarczającą ilość osób chętnych do stworzenia grupy. W roku sprawozdawczym 2017 żadna osoba nie ukończyła programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2026”

W dniu 29 marca 2016 r. Uchwałą Nr XVI/107/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim zatwierdzono i przyjęto do realizacji „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2026”.

Celem głównym programu jest wyrównanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych w Powiecie. W ramach celów strategicznych w 2017 roku podejmowano liczne działania, których realizacja została przedstawiona poniżej.

Cel strategiczny 1

Podjęcie działań na rzecz integracji środowiska lokalnego z osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami

Kierunki działań:

1. Współpraca między instytucjami samorządowymi i wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
2. Podejmowanie inicjatyw przez organizacje pozarządowe działające na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w organizacji wspólnych imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, festynów, pikników;
3. Wspieranie i promowanie działalności klubów seniora;
4. Propagowanie zatrudnienia asystenta osoby niepełnosprawnej;
5. Dążenie do integracji osób niepełnosprawnych z dziećmi, młodzieżą szkolną, osobami pełnosprawnymi – likwidacja barier komunikacyjnych, zwalczanie dyskryminacji osób starszych i niepełnosprawnych;
6. Promowanie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom niepełnosprawnym;
7. Likwidacja barier architektonicznych, w szczególności w obiektach pożytku publicznego, a także dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych;
8. Podnoszenie świadomości społecznej na temat funkcjonowania i problemów osób niepełnosprawnych poprzez akcje i kampanie społeczne;
9. Podejmowanie działań zmierzających do rozwoju pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym;
10. Inicjowanie tworzenia ośrodków wsparcia – Środowiskowego Domu Samopomocy, Dziennego Domu Pobytu, Centrum Integracji Społecznej oraz Klubu Integracji Społecznej.

Tabela 13. Działania na rzecz integracji środowiska lokalnego z osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami

L.p.	Działania
1.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja i Pomoc” w Nowym Dworze Gdańskim prowadzi działania skierowane do niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, a także ich rodzin. Stowarzyszenie skupia 26 osób niepełnosprawnych. Ze względu na brak środków Stowarzyszenie zrezygnowało z prowadzenia świetlicy dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Stowarzyszenie organizowało imprezy okolicznościowe: bal karnawałowy, Dzień Dziecka połączony z piknikiem w stadninie koni w miejscowości Węgry koło Sztumu oraz wycieczki do Nowej Holandii, do Ogrodu Zoologicznego w Gdańsku oraz nad morze do Krynicy Morskiej połączony z rejsem po Zalewie Wiślanym, a także spotkania wakacyjne. Realizacja zadań jest możliwa dzięki pozyskiwaniu środków zewnętrznych w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych oraz dzięki zaangażowaniu wolontariuszy.
2.	PZN prowadzi swoją działalność na rzecz osób niepełnosprawnych wzrokowo na podstawie Statutu PZN uchwalonego na Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe delegatów PZN w dniu 31 marca 2014 r.. Stowarzyszenie jest reprezentowane przez Zarząd, który wybierany jest na 4 – letnią kadencję i społecznie kieruje PZN w Nowym Dworze Gdańskim. Koło obejmuje swoim działaniem teren powiatu nowodworskiego. Koło Powiatowe zrzesza ogółem 54 członków w tym: 26 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 28 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Celem stowarzyszenia jest m.in.: poradnictwo w zakresie rehabilitacji, organizowanie szkoleń z zakresu samodzielnego i bezpiecznego poruszania się oraz obowiązujących przepisów w zakresie ulg i przywilejów, prowadzenie działalności integracyjnej, prowadzenie działalności informacyjno – biurowej, a także współpraca z różnymi instytucjami na rzecz osób niepełnosprawnych w rozwiązywaniu różnych problemów swoich członków. Na przestrzeni całego roku 2017 odbyło się wiele szkoleń i spotkań grupowych oraz indywidualnych. Szkolenia te dotyczyły praw i obowiązków członków wynikających ze Statutu PZN, przepisów prawnych dotyczących ulg i świadczeń przysługujących osobom niepełnosprawnym, korzystania z urządzeń gospodarstwa domowego, przyrządów medycznych i optycznych przystosowanych dla osób niewidomych i słabowidzących i inne, natomiast szkolenia indywidualne to przede wszystkim – nauka poruszania się w terenie z białą laską i wędrowanie na orientację, poznanie stałej trasy dojścia do celu (sklepu, szkoły, Ośrodka zdrowia, pracy). PZN w roku 2017 organizowało m.in.: obchody z okazji „Dnia Kobiet”, w których uczestniczyło 46 osób, spotkanie integracyjne z okazji "Międzynarodowego Dnia Białej Laski" w którym uczestniczyło 65 osób (z częścią artystyczną), "Spotkanie wigilijno - opłatkowe" z udziałem przedstawicieli władz samorządowych, instytucji i organizacji współpracujących (w tej uroczystości uczestniczyło 54 osób, również z częścią artystyczną). 35 osób uczestniczyło w wycieczce do miejscowości Obory. 9 osób niepełnosprawnych wzięło udział w projekcie „PracujeMy”, w ramach Regionalnego

	Programu Województwa Pomorskiego realizowanego od marca 2017 roku. Zorganizowanie spotkań i wyjazdów było możliwe dzięki dotacjom z Urzędu Miejskiego, Starostwa Powiatowego, PCPR, Oddziału Pomorskiego Polskiego Związku Niewidomych, darowizn od sponsorów oraz 1% dla organizacji pożytku publicznego, a także dzięki pracy wolontariuszy. Zarząd PZN czeka na swoich członków w każdy czwartek od godz. 9.00-12.00 w siedzibie Koła przy ul. Drzymały 4 (budynek OSP).
3.	Nowodworski Oddział PZERiI zrzesza około 660 członków, w tym około 140 osób niepełnosprawnych. Na terenie powiatu nowodworskiego działa 6 Kół: w Nowym Dworze Gdańskim, Drewnicy, Krynicy Morskiej, Ostaszewie, Stegnie i Sztutowie. W roku 2017 dla swoich członków, zorganizowanych zostało wiele imprez integracyjno - kulturalnych m.in.: spotkanie opłatkowo – noworoczne w Sztutowie i Stegnie (łącznie 95 osób); zabawa Noworoczna (150 osób); zabawa Andrzejkowa (122 osób); zabawa Ostatkowa (167 osób); Dzień Seniora w Nowym Dworze Gdańskim i Sztutowie (łącznie 290 osób); Noc Świętojańska w Stegnie (50 osób); Święto Ziemi Żuławskiej w Nowym Stawie (30 osób), wyjazdy na basen do Stegny (marzec – 158, czerwiec 91, wrzesień - listopad – 159); wycieczki turystyczno – krajoznawcze po Polsce i Europie m.in.: wycieczka Chorwacja – Węgry - Zakopane; na Półwysep Helski; do Pucka, do Gietrzwałdu, dwie wycieczki na Podlasie. Członkowie Związku uczestniczyli także w wyjazdach do teatru na spektakle (m. in. „Nie wszystko czerwone”, „Jak się kochają w niższych sferach”, „May Day 2”, „Amadeus”, „Najgorszy człowiek świata”, „Szach Mat”); do opery („Gala Najpiękniejszych Arii”, „Operetki czar”, „Notre Dame De Paris”); na kabarety (Kabaret „Nowaki”) , koncerty (Ireny Santor, Marka Torzewskiego, Stanisławy Celińskiej) i w wielu innych przedsięwzięciach. Członkowie Związku brali udział w II Senioriadzie w Prabutach. Przy PZERiI działają zespoły muzyczne „Żuławskie Bursztynki” w Nowym Dworze Gdańskim, „Fala” w Stegnie oraz „Żuławianki” w Ostaszewie, które swoimi występami umilają organizowane uroczystości, a także biorą udział ze swoimi koncertami w różnych konkursach. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów prowadzi w Żuławskim Ośrodku Kultury „Klub Seniora”, który zrzesza około 50 członków. Spotkania odbywają się w każdy czwartek od godz. 10.00-12.00. Część członków jest także uczestnikami Uniwersytetu Trzeciego Wieku, gdzie korzystają z zajęć gimnastycznych, wykładów prawa, nauka języka obcego i innych.
4.	Zarząd Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych udzielił dotacji w wysokości 500,00 zł dla Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja i Pomoc” w Nowym Dworze Gdańskim na zadanie pt. „Dzień Dziecka bez barier”. Udział Powiatu Nowodworskiego (partner) w akcji pilotażowej dla seniorów mieszkających na terenie powiatu nowodworskiego poprzez bezpłatne udostępnienie sali gimnastycznej w Gimnazjum z Oddziałami Dwujęzycznymi na ul. Szkolnej 3 w Nowym Dworze Gdańskim oraz promocję akcji. Program “Seniorzy z energią” trwający 10 tygodni, polegał na wyjściu do seniorów poprzez ich wyciągnięcie

	z domów, stworzenie im miejsca, w którym wspólnie mogli pożytecznie spędzić czas, tj.: cotygodniowe zajęcia (aktywność fizyczna) prowadzone przez wyspecjalizowanych instruktorów, na podstawie specjalnie opracowanego programu dostosowanego do grupy wiekowej. Udział w „Dniu Seniora” podczas którego była możliwość nieodpłatnego sprawdzenia poziomu cholesterolu, ciśnienia, tkanki tłuszczowej oraz konsultacje z dietetykiem, odbyły się również prelekcje z bezpieczeństwa - zagrożenia i pułapki, których ofiarami najczęściej stają się seniorzy.
5.	Urząd Miejski w Nowym Dworze Gdańskim w roku 2017 wspierał działalność na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach rocznego programu współpracy dla organizacji pozarządowych. W ramach programu zrealizowano następujące zadania przez organizacje pozarządowe: 1. PZERiI Oddział Rejonowy w Nowym Dworze Gdańskim otrzymał dotację na zorganizowanie „Dnia Seniora” – integracja ze środowiskiem ludzi zdrowych poprzez organizację imprez integracyjno – rekreacyjnych. W spotkaniu uczestniczyło 225 osób w tym 80 osób niepełnosprawnych. Nastąpiła integracja osób niepełnosprawnych z pozostałymi członkami Związku; 2. Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski - Koło Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim otrzymał dotacje na zorganizowanie Międzynarodowego Dnia Białej Laski oraz Wigilii Bożonarodzeniowej. W projekcie uczestniczyli członkowie Koła Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim, ich przewodnicy i zaproszeni goście. W obydwu spotkaniach wzięło udział 107 osób; 3. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja i Pomoc” w Nowym Dworze Gdańskim otrzymało dotacje na zorganizowanie wyjazdu nad morze do Krynicy Morskiej, gdzie odbył się rejs statkiem po Zalewie Wiślanym – 39 uczestników oraz wyjazd do Nowej Holandii koło Elbląga – 37 uczestników.
6.	Zespół Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim organizuje oraz uczestniczy w różnych akcjach skierowanych do osób niepełnosprawnych. Uczniowie szkoły z okazji „Mikołajek” czytali bajki dzieciom klas 1-3 w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim. Szkoła uczestniczyła w akcji „Światowy Dzień Autyzmu” – celem akcji jest szerzenie wiedzy o autyzmie oraz zwrócenie uwagi społeczeństwa na dyskryminację i niezrozumienie wobec tych osób. W tym dniu szkoła była przystrojona na niebiesko, została wykonana gazetka dotycząca autyzmu, wszyscy pracownicy i uczniowie byli ubrani na niebiesko. Uczniowie korzystają z porad pedagoga i doradcy zawodowego. Szkoła współpracuje z instytucjami pozaszkolnymi m.in. PCPR, PPP, PUP.
7.	W gminie Ostaszewo na uwzględnienie zasługuje bardzo dobra organizacja społeczności lokalnej, która wzajemnie się wspiera poprzez uczestnictwo w zajęciach organizowanych przez Koło Gospodyń Wiejskich oraz Klubu Seniora, których członkowie regularnie spotykają się w każdy wtorek w Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu . W Ostaszewie działa również utworzony lokalny zespół muzyczny

	„Żuławianki”, które często biorą udział w koncertach np. Pieśni Maryjnej w Kmiecinie czy w Starym Polu oraz imprezach okolicznościowych, gdzie reprezentują gminę na zewnątrz. Osoby starsze mają możliwość bezpłatnego korzystania z siłowni, kortów tenisowych oraz bieżni do Nordic Walking.
8.	Uczniowie ze Szkoły Podstawowej Nr 1 oraz Gimnazjum Nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim wzięli czynny udział w ogólnopolskiej akcji „Pola Nadziei”. Zbierali datki do puszek na opiekę hospicyjną sprawowaną przez Hospicjum im. Ks. E. Dutkiewicza SAC w Gdańsku. Organizatorem zbiórki jest Fundacja Hospicyjna. Cały dochód ze zbiórki przeznaczony został na pomoc hospicjum dziecięcemu na Pomorzu.
9.	W Żuławskim Ośrodku Kultury w Nowym Dworze Gdańskim dla osób starszych i niepełnosprawnych były organizowane zajęcia tj.: zajęcia taneczno – wokalne, Uniwersytet Trzeciego Wieku (wykłady, warsztaty).
10.	Fundacja Kreatywna Edukacja organizuje, co roku Andrzejkowy bal charytatywny zorganizowany przy współudziale Żuławskiego Ośrodka Kultury oraz nauczycieli ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim. Zebrane pieniądze przekazywane są osobom z niepełnosprawnością na zakup sprzętu medycznego, rehabilitacyjnego lub ich leczenie.
11.	W Krynicy Morskiej w roku 2017 kontynuowana była kampania społeczna pod hasłem „Bezpieczny Senior – Stop przemocy Seniorom”. Realizowano uchwałę w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej w zakresie zadań własnych gminy – w formie dożywiania – dzięki tej uchwale seniorzy, którzy nie są w stanie samodzielnie przygotować gorącego posiłku, a przekraczają kryterium dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z gorącego posiłku z częściową odpłatnością. Ponadto osoby przekraczające kryterium dochodowe, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą otrzymać pomoc finansową w postaci zasiłku celowego z częściową odpłatnością. Udział osób starszych i niepełnosprawnych w kampanii „Bezpieczny i aktywny senior”. Organizowanie wyjazdów integracyjnych i „Dnia Seniora” przez Koło PZERI. W okresie przedświątecznym dzieci ze szkół wraz z nauczycielami odwiedzały osoby starsze w ich domach.
12.	KPP zorganizowała 8 debat społecznych pn. „Seniorze bądź ostrożny, bezpieczna tożsamość, nieskradzione życie”.
13.	Urząd Miejski w Nowym Dworze Gdańskim zlikwidował bariery architektoniczne podczas przebudowy ul. Szkolnej oraz budowy ronda na skrzyżowaniu ul. Warszawskiej i ul. Morskiej w Nowym Dworze Gdańskim. Podczas przebudowy skrzyżowania ul. Warszawskiej i ul. Konopnickiej na wszystkich przejściach dla pieszych zlikwidowano bariery architektoniczne, a dodatkowo podczas utwardzania działki przy ul. Sienkiewicza wykonano 2 miejsca postojowe dla osób niepełnosprawnych. W trakcie przebudowy ul. Dworcowej i ul. Dąbrowskiego wykonano 5 miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych.

14.	Na terenie powiatu nowodworskiego remontowane są nawierzchnie chodników, jednocześnie wykonywane są obniżenia krawężników przy przejściach dla pieszych, co ułatwia osobom niepełnosprawnym sprawniejsze poruszanie się.
15.	Na terenie miasta Krynica Morska większość obiektów użyteczności publicznej jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością.
16.	Budynek Urzędu Gminy w Sztutowie dostosowany jest do obsługi osób z niepełnosprawnością. Posiada podjazd dla wózków inwalidzkich, w związku z tym osoby z niepełnosprawnością obsługiwane są przez pracowników Urzędu Gminy jak i również przez pracowników GOPS w Sztutowie na parterze budynku.
17.	Fundacja „WRÓĆ” w Jantarze pozyskała środki finansowe, w ramach których placówka OREW w Jezierniku została poddana gruntownej termomodernizacji. Zadanie zrealizowano w ramach konkursu 10.2.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego. Dzięki dociepleniu, wprowadzeniu nowoczesnych systemów grzewczych, klimatyzacji i wentylacji w znaczący sposób poprawiły się warunki pobytu i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością.
18.	W budynkach warsztatów terapii zajęciowej na bieżąco likwidowane są bariery architektoniczne oraz znoszone są bariery w komunikowaniu się zgodnie z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Źródło: opracowanie własne PCPR.

Cel strategiczny 2

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Wspieranie osób niepełnosprawnych w ramach zadań powiatu finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie:
 - a) uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
 - b) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze;
 - c) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami;
 - d) usług tłumacza języka migowego, tłumacza – przewodnika;
 - e) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
2. Wdrażanie i realizacja programów na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, ze środków pozyskiwanych m.in. z PFRON, UE;
3. Prowadzenie wsparcia specjalistycznego, w tym: psychologicznego, prawnego i socjalnego dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin;
4. Promowanie i wspieranie działalności warsztatów terapii zajęciowej na terenie powiatu nowodworskiego.

Tabela 14. Działania na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

L.p.	Działania
1.	PCPR dofinansowuje ze środków PFRON uczestnictwo w turnusie rehabilitacyjnym dla osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów. W roku 2017 liczba ubiegających się o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym ogółem wynosiła 158 osoby (w tym 32 opiekunów). Dofinansowaniem w roku 2017 zostały objęte dzieci i młodzież do 18 r.ż. ucząca się i niepracująca oraz osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności, które nie otrzymały dofinansowania w roku 2016. Wypłacono dofinansowanie dla 57 osób (w tym 22 opiekunów) na łączną kwotę 59.465,00 zł, z czego: dla 42 osób dorosłych (w tym 15 opiekunów) na kwotę 43.806,00 zł oraz dla 15 dzieci i młodzieży (w tym 7 opiekunów) na kwotę 15.659,00 zł. W siedzibie PCPR udostępniano osobom indywidualnym zgromadzone oferty i rejestr ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych z udziałem dofinansowania z PFRON. Przedstawiano możliwości skorzystania z tej formy rehabilitacji, udzielano indywidualnej pomocy uczestnikom w kompletowaniu wniosków o przyznanie dofinansowania. Na bieżąco współpracowano z organizatorami turnusów w zakresie prawidłowego rozliczenia się z przekazanego dofinansowania (na podstawie faktury lub innego dokumentu potwierdzającego zakup usługi przez osobę niepełnosprawną).
2.	PCPR ze środków PFRON dofinansowało zakup sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych - wypłacono środki finansowe w wysokości 175.619,00 zł, z czego: 133.046,00 zł dla niepełnosprawnych osób dorosłych (328 wniosków), natomiast 42.573,00 zł dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do 25 roku życia uczącą się i niepracującą (53 wnioski). W ramach powyższego zadania wpłynęły 382 wnioski od osób indywidualnych na kwotę 278.880,00 zł.
3.	PCPR realizuje zadanie dotyczące likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, które finansowane jest ze środków PFRON. W ramach likwidacji wyżej wymienionych barier złożone zostały 23 wnioski na łączną kwotę 162.261,00 zł. Zawarto 12 umów na łączną kwotę 23.700,00 zł na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych. Zrealizowano 11 umów i wypłacono na łączną kwotę 22.100,00 zł w tym: 7 umów na likwidację barier architektonicznych na kwotę 17.300,00 zł oraz 2 umowy na likwidację barier w komunikowaniu się na kwotę 1.600,00 zł a także 2 umowy na likwidację barier technicznych na kwotę 3.200,00 zł. Celem likwidacji barier architektonicznych i technicznych jest umożliwienie osobie niepełnosprawnej samodzielnego korzystania z urządzeń, ciągów komunikacyjnych,

	swobodnego poruszania się itp. W zależności od rodzaju niepełnosprawności oraz indywidualnych potrzeb wybierane są sposoby likwidacji istniejących utrudnień. Natomiast likwidacja barier w komunikowaniu pozwoli osobom niepełnosprawnym na sprawniejsze porozumiewanie się, a także uczestniczenie w życiu społecznym.
4.	Do PCPR w ramach zadania - Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych – zostały złożone 2 wnioski (PZN oraz PZERiI) na łączną kwotę 3.960,00 zł. Do realizacji przyjęto oba wnioski, na które przeznaczono kwotę w łącznej wysokości 3.960,00 zł. W ramach dofinansowania PZN zorganizował „Międzynarodowy Dzień Białej Laski”, natomiast PZERiI zorganizował „Dzień Seniora”. Ogólnie z dofinansowania skorzystały 123 osoby.
5.	W 2017 roku, podobnie jak w latach wcześniejszych Powiat Nowodworski realizował pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków PFRON. W ramach powyższego programu została zawarta umowa w dniu 11 kwietnia 2013 r., natomiast coroczny podział środków finansowych PFRON powoduje, iż zawarta umowa jest aneksowana. W 2017 r. podpisano 3 aneksy zwiększające środki na realizację programu. Łącznie w 2017 roku kwota środków finansowych przyznanych na realizację programu wyniosła 110.268,26 zł. Realizacją programu zajmuje się PCPR. Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu, społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Do PCPR wpłynęło 42 wnioski na łączną sumę 126.946,85 zł. Zawartych zostało 40 umów na łączną kwotę 101.645,40 zł, w tym: „Moduł I” – 20 umów na łączną kwotę 44.195,40 zł; „Moduł II” – 20 umów na łączną kwotę 57.459,00 zł. Osoby niepełnosprawne w roku 2017 w ramach powyższego programu otrzymały dofinansowanie na pomoc: w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania; w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym; w utrzymaniu sprawności technicznej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy, co najmniej na III poziomie jakości; w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (np. przedszkole), a także pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.
6.	W roku 2017 Powiat Nowodworski przystąpił do programu pn. „Program wyrównywania różnic między regionami III”. W marcu 2017 r. złożono do PFRON w Gdańsku wniosek na 3 projekty – (dwa w ramach obszaru B i jeden w ramach obszaru G) w ramach powyższego programu, w wyniku czego we wrześniu 2017 r. podpisana została umowa pomiędzy PFRON Oddział Pomorski w Gdańsku a Powiatem Nowodworskim. Złożone projekty otrzymały dofinansowanie na łączną kwotę 87.878,23 zł z tego: Obszar B: - 22.612,00 zł – „Urząd dla każdego” zakup schodolazu, przystosowanie pomieszczeń higieniczno – sanitarnych oraz wymiana drzwi w budynku Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim, - 65.266,23 zł - „Przyjazna szkoła” przystosowanie ciągów komunikacyjnych w budynku Zespołu Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim.

7.	POIK zapewnia osobom niepełnosprawnym pomoc psychologa, prawnika oraz pracownika socjalnego.
8.	Na terenie powiatu nowodworskiego swoje siedziby mają trzy WTZ, w których uczestniczy 66 osób niepełnosprawnych. Na ich działalność i funkcjonowanie przekazano ze środków PFRON 1.055.728,00 zł oraz 117.304,00 zł ze środków Powiatu Nowodworskiego. Warsztaty powstały przy Stowarzyszeniach: 1. WTZ w Nowym Dworze Gdańskim - Stowarzyszenie „Sprawni Inaczej” w Nowym Dworze Gdańskim; 2. WTZ w Marzęcinie – Stowarzyszenie dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie; 3. WTZ w Jantarze – Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „DAR” w Jantarze. Warsztat terapii zajęciowej to wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka, która stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy zawodowej możliwość udziału w rehabilitacji zawodowej i społecznej poprzez terapię zajęciową zmierzającą do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędną do samodzielnego i aktywnego życia w środowisku na miarę jego potrzeb i możliwości. Do uczestnictwa w terapii w ramach warsztatów terapii zajęciowej przyjmowane są osoby, które w orzeczeniu Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności mają wskazanie do rehabilitacji w warunkach warsztatu terapii zajęciowej. Realizacja terapii zajęciowej prowadzona w warsztacie terapii zajęciowej odbywa się poprzez m.in.: ogólne usprawnianie; rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej; przygotowanie do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej; rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy; rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego. Nadmienić należy, że każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii, który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadów środowiskowych, obserwacji, działań i zachowań w warsztacie. Warsztat terapii zajęciowej jest placówką pobytu dziennego. Czas trwania zajęć dla uczestników wynosi 7 godzin dziennie, od poniedziałku do piątku. W WTZ w Nowym Dworze Gdańskim przebywa 21 uczestników. Zajęcia terapeutyczne odbywają się w czterech pracowniach tj.: gospodarstwa domowego, plastyczna, włókienniczo – komputerowa, papieru czerpanego i przygotowania zawodowego. W WTZ w Marzęcinie przebywa 20 uczestników. Zajęcia terapeutyczne odbywają się w czterech pracowniach: dziewiarsko – plastyczna, ogrodniczo – artystyczna, stolarsko

malarska, gospodarstwa domowego. Natomiast w WTZ w Jantarze jest 25 uczestników. Zajęcia terapeutyczne odbywają się w pięciu pracowniach: życia codziennego, stolarska, plastyczno – komputerowa, rękodzieła oraz ogrodnicza.

Formą zajęć w warsztatach są m.in.: kinezyterapia, artreterapia, ergoterapia, socjoterapia, muzykoterapia, sylwioteria, ludoterapia, rehabilitacja ruchowa, psychoterapia i wsparcie psychologiczne, papieroplastyka.

Stowarzyszenia, przy których powstały warsztaty, udzielają wsparcia uczestnikom poprzez darowizny rzeczowe, pomoc finansową, współpracę z opiekunami osób niepełnosprawnych. Kontakty z opiekunami uczestników warsztatów odbywają się poprzez rozmowy indywidualne i telefoniczne, korespondencję, wizyty w domu rodzinnym uczestnika, pracownicy warsztatów starają się pomagać w rozwiązywaniu codziennych problemów życiowych.

Wszystkie stowarzyszenia, przy których funkcjonują warsztaty terapii zajęciowej, współpracują ze sobą oraz innymi organizacjami pozarządowymi, lokalnymi instytucjami, służbą zdrowia i oświatą w zakresie rehabilitacji, opieki medycznej, pedagogicznej oraz przyuczenia do zawodu. Każdy z warsztatów na bieżąco, w miarę swoich możliwości poprawia stan techniczny budynku oraz dba o jego wygląd estetyczny a także pracowni, w których odbywają się zajęcia terapeutyczne.

Uczestnicy warsztatów na bieżąco mają zapewnione wsparcie w ramach indywidualnej lub grupowej pomocy psychologicznej. Uczestnicy warsztatów w ramach integracji ze środowiskiem biorą czynny udział w różnego rodzaju imprezach i wyjazdach integracyjnych, wyjazdach do kina i teatru, wycieczkach krajoznawczych, spartakiadach sportowych, edukacyjnych, sprawnościowych (m.in.: „Dzień Kobiet i Dzień Chłopaka; Dzień Mężczyzny; zabawa Walentynkowa; Andrzejki; rzut Podkową we Władysławowie; wycieczka do Wdzydz Kiszewskich (Nowy Dwór Gd.); wycieczka do miejscowości Wiele (Marzęcino); wycieczka do Borska (Jantar); wyjazdy nad morze; wyjazdy do lasu na grzybobranie; wspólne imprezy integracyjne dla wszystkich uczestników WTZ „Pożegnanie lata” organizowane przez WTZ w Nowym Dworze Gdańskim, bal karnawałowy w Rybinie organizowany przez WTZ w Jantarze; ognisko integracyjne dla wszystkich uczestników WTZ w Osłonce organizowane przez WTZ w Marzęcinie; turniej „bocci” w Elblągu, Jasełka i wiele innych). Organizowane są także kursy, wystawy prac uczestników WTZ. Udział w takich przedsięwzięciach szeroko promuje sport, rekreację, kulturę i turystykę wśród osób niepełnosprawnych, jak i osób pełnosprawnych. Należy dodać, że co roku uczestnicy WTZ przygotowują i uroczystie obchodzą Święta Wielkanocne, Święta Bożonarodzeniowe. Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „DAR” w Jantarze zorganizowało „III Mistrzostwa w Poławianiu Bursztynu dla osób niepełnosprawnych”. Zespół Szkolno - Przedszkolny w Marzęcinie użycza bezpłatnie hali sportowej dla uczestników WTZ w Marzęcinie.

Źródło: opracowanie własne PCPR.

Cel strategiczny 3

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Prowadzenie i finansowanie szkoleń i przekwalifikowań stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych w celu podniesienia kwalifikacji oraz podjęcia zatrudnienia;
2. Przystosowanie i tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
3. Organizacja staży zawodowych u pracodawcy celem zdobycia doświadczenia zawodowego;
4. Kierowanie osób niepełnosprawnych do wykonywania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych na rzecz gminy;
5. Wsparcie finansowe dla osób niepełnosprawnych rozpoczynających działalność gospodarczą;
6. Promowanie wśród pracodawców informacji o preferencyjnych warunkach zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
7. Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie aktywizowania zawodowego osób niepełnosprawnych;
8. Prowadzenie doradztwa i poradnictwa zawodowego;
9. Wspieranie oraz zachęcanie do powstawania podmiotów ekonomii społecznej – spółdzielni socjalnych zatrudniających osoby niepełnosprawne, Zakładów Aktywności Zawodowej;
10. Udział Powiatu w programach na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Tabela 15. Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych

L.p.	Działania
1.	PUP w 2017 r. podjął następujące działania wobec osób niepełnosprawnych: 1) Wsparcie spółdzielni socjalnych w ramach środków pozyskanych z rezerwy ministra dla 9 osób (w tym 2 osób niepełnosprawnych). Formy wsparcia: refundacja częściowego wynagrodzenia za osoby zatrudnione w spółdzielniach socjalnych (za 9 osób), przyznanie jednorazowych środków na przystąpienie do spółdzielni socjalnej (dla 2 osób); 2) Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2014-2020 Oś Priorytetowa 5 Poddziałanie 5.2.1 – mechanizm zintegrowanych inwestycji terytorialnych dla Powiatowych Urzędów Pracy, skierowany do 14 osób bezrobotnych w wieku powyżej 30 roku życia, w szczególności do: osób długotrwale bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, osób niepełnosprawnych i 50+, dla których ustalony został II profil pomocy. W projekcie tym wzięło udział 14 osób, z czego 2 osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności. Formy wsparcia: szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, refundacje dla pracodawców na stworzenie nowych miejsc pracy, prace interwencyjne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej;

	3) Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2014-2020 Oś Priorytetowa 5 Poddziałanie 5.1.1 – dla Powiatowych Urzędów Pracy, skierowany do 183 osób bezrobotnych w wieku powyżej 30 roku życia, w szczególności do: osób długotrwale bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, osób niepełnosprawnych i 50+, dla których ustalony został II profil pomocy. W projekcie tym wzięło udział 183 osoby, z czego 7 osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności. Formy wsparcia: szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, refundacje dla pracodawców na stworzenie nowych miejsc pracy, staże zawodowe organizowane u pracodawcy, prace interwencyjne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej; 4) Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój (PO WER) Oś Priorytetowa 8.1 skierowany do osób młodych do 29 r.ż., tzw. grupy NEET, dla których ustalony został II profil wsparcia. W projekcie wzięło udział 187 osób, w tym 2 osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności. Formy wsparcia: bony szkoleniowe pod potrzeby pracodawcy, bony stażowe 6-miesięczne, po których następuje zatrudnienie na okres kolejnych 6-ciu miesięcy, staże zawodowe, dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, bony zasiedleniowe dla osób, które zmieniają miejsce zamieszkania w wyniku podjęcia zatrudnienia w odległości co najmniej 80 km od dotychczasowego miejsca zamieszkania bądź czas dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania pracy i z powrotem przekracza 3 godziny. 5) PFRON – środki pozyskane w wyniku podziału algorytmu z przeznaczeniem na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych w ramach: a) przyznania pracodawcom refundacji kosztów poniesionych na utworzenie i wyposażenie 1 stanowiska pracy dla skierowanej osoby niepełnosprawnej – 30.000,00 zł, b) przyznania jednorazowych środków na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej dla 1 osoby niepełnosprawnej – 30.000,00 zł, 6) Porozumienie o realizację Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) wdrażanego w ramach projektu pn. „AFLATOUN – znaczy zmiana dla mieszkańców Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański” w ramach dofinansowania ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO WP na lata 2014 – 2020 Poddziałanie 6.1.2. Celem Programu PAI była poprawa sytuacji osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, dla których ustalony został profil III pomocy. W ramach ww. programu 10 osób (w tym 1 osoba z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności) skorzystało z prac społecznie – użytecznych przez okres 2 m-cy. W ramach aktywnych form wsparcia zaktywizowanych zostało ogółem 16 osób niepełnosprawnych ze środków pozyskanych na ww. programy, natomiast dodatkowo 53 osoby niepełnosprawne otrzymały wsparcie za pośrednictwem PUP.
2.	Na terenie gminy Stegna działają dwie Spółdzielnie Socjalne „Partner” i „Serwis Stegna” dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym m.in. osób niepełnosprawnych. Spółdzielnia „Partner” została założona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych "DAR" w Jantarze i inne osoby fizyczne. Świadczy ona usługi opiekuńcze, pralnicze, zajmuje się również pielęgnacją terenów zielonych. Spółdzielnia zatrudnia 5 osób na stałe oraz około 14 osób zatrudnionych jest sezonowo. Natomiast

	Spółdzielnia „Serwis Stegna” została utworzona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych "DAR" w Jantarze oraz gminę Stegna. Spółdzielnia ta zajmuje się kompleksowymi usługami komunalnymi - sprzątaniem, czyszczeniem, porządkowaniem, a także w partnerstwie zajmuje się usługami stolarskimi i remontowymi. Spółdzielnia zatrudnia na stałe 8 osób oraz 9 osób zatrudnionych było jako pracownicy sezonowi. Spółdzielnie działają na rzecz społecznej i zawodowej reintegracji. Praca w spółdzielni ma przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu.
3.	Gmina Stegna realizuje projekt dofinansowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 „Gmina Stegna-aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców”. Projekt skierowany jest bezpośrednio do 104 osób (53 kobiet i 51 mężczyzn, w tym również osoby niepełnosprawne) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które są bezrobotne lub nieaktywne zawodowo i zamieszkują na terenie gminy Stegna. Należą do jednej z wymienionych grup: posiadają maksymalnie średnie wykształcenie, mają niskie kwalifikacje zawodowe lub małe doświadczenie zawodowe. Celem projektu jest wzrost aktywności zawodowej i społecznej wykluczonych społecznie z terenu gminy Stegna.
4.	MGOPS współpracuje z Fundacją „Aktywnej Rehabilitacji FAR”. W ramach projektu „Indywidualna i Kompleksowa Aktywizacja 55 ON z Niepełnosprawnością Znaczną oraz Osób z Niepełnosprawnością Sprzężoną w Województwa Pomorskiego szansa na stałe zatrudnienie” jedna osoba niepełnosprawna odbyła staż zawodowy. MGOPS bierze udział w projekcie unijnym „AFLATOUN - zmiana dla mieszkańców miasta i gminy Nowy Dwór Gdański”. Celem projektu była aktywizacja zawodowa mieszkańców miasta i gminy. W projekcie wzięło udział 30 osób, w tym 7 osób niepełnosprawnych. Odbywały się spotkania z psychologiem, pośrednikiem pracy oraz doradcą zawodowym. Kurs obsługi kasy fiskalnej oraz fakturowania skierowany był do kobiet, natomiast kurs spawacza skierowany był do mężczyzn. Beneficjenci projektu odbyli staż. Dwie osoby niepełnosprawne podjęły pracę.
5.	Urząd Gminy w Sztutowie w roku 2017 w ramach rehabilitacji zawodowej zatrudnił jedną osobę niepełnosprawną. Osoba ta została przyjęta do pracy w ramach prac interwencyjnych.

Źródło: opracowanie własne PCPR.

Cel strategiczny 4

Wyrównywanie szans w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Wspieranie rozwoju dzieci z niepełnosprawnością poprzez terapię pedagogiczną, psychologiczną i logopedyczną;
2. Udzielanie kompleksowej pomocy dzieciom niepełnosprawnym i ich rodzinom w ramach zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka;
3. Wspieranie niepełnosprawnej młodzieży w podejmowaniu decyzji edukacyjno – zawodowych;
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej dostępu do edukacji na wszystkich szczeblach nauczania;
5. Wspieranie niepełnosprawnej młodzieży i osób dorosłych w podejmowaniu edukacji na poziomie wyższym;
6. Wspieranie działań z zakresie integracji, wyrównywania szans życiowych i przeciwdziałanie dyskryminacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
7. Szkolenie kadry pedagogicznej z zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi.

Tabela 16. Działania wyrównujące szanse w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych

L.p.	Działania
1.	PPP wykonała ogólnie 1.565 badań diagnostycznych (były to badania psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne oraz przesiewowe). Poradnia wydała 91 orzeczeń z różnym rodzajem dysfunkcji i niepełnosprawności (m.in.: niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, autyzm, niepełnosprawność ruchowa - afazja ruchowa, niepełnosprawność sprzężona, wczesne wspomaganie, słabe słyszenie, słabe widzenie). W PPP dzieci objęte są terapią: logopedy, psychologa oraz pedagoga. Na terenie PPP odbyły się terapie oraz zajęcia dla dzieci i uczniów m.in.: zajęcia edukacyjno – rozwojowe, zajęcia korekcyjno – kompensacyjne/terapia pedagogiczna, terapia psychologiczna, wspomaganie rozwoju małego dziecka (0-4 lat), wspomaganie rozwoju małego dziecka (5-6 lat), terapia logopedyczna, terapia jąkania (grupowa), terapia dzieci autystycznych i z zespołem Aspergera, terapia grupowa dzieci autystycznych – „Poznajemy siebie i świat” - innowacja, zajęcia z uczniami zdolnymi. PPP organizuje także spotkania dla rodziców dzieci objętych zajęciami: wspomagające rozwój, praca psychologiczna – indywidualna z rodzicami, edukacyjno – rozwojowe a także objętych terapią: autystyczną, pedagogiczną, jąkania, czy logopedyczną. W PPP znajduje się również Szkoła dla rodziców, grupa wsparcia dla rodziców dzieci z autyzmem, ponadto prowadzone są również rozmowy terapeutyczno – wspierające lub psychoedukacyjne dla rodziców dzieci objętych terapią psychologiczną. Odbywają się również spotkania z rodzicami dzieci zdolnych objętych zajęciami w PPP. Terapią, spotkaniami oraz zajęciami na terenie poradni ogółem objętych zostało 522 osoby (dzieci, młodzież, rodzice, nauczyciele i pedagodzy). W PPP organizowane były także zajęcia dla pedagogów, psychologów, logopedów

	szkolnych i przedszkolnych oraz nauczycieli pracujących z dziećmi z autyzmem – łącznie udział wzięło 95 osób. PPP prowadzi także zajęcia oraz warsztaty na terenie innych placówek oświaty m.in.: dla dzieci i młodzieży, w których udział wzięło 2.191 osób - warsztaty edukacyjno – profilaktyczne („Uczymy się radzić z emocjami”, „Kształtowanie postawy twórczej i kreatywności”, „Budowanie więzi koleżeńskich w klasie”, „Od koleżeństwa do Przyjaźni”, „Szanowanie praw i potrzeb człowieka”, „Złość, agresja, przemoc – jak to rozumieć”, „Wzmocnienie zachowań aprobowanych społecznie i in.), warsztaty z edukacji seksualnej („Wkraczam w wiek dojrzewania – co we mnie się zmienia”), zajęcia z edukacji zawodowej („Matura i co dalej?”, „Jak podejmować decyzje?”, „Możliwość wyboru dalszej drogi życiowej”, „Orientacja zawodowa”), zajęcia grupowe (terapia psychologiczna – grupowa dziecka z niepełnosprawnością sprzężoną), obserwacje, mediacje. Ponadto PPP organizuje wykłady, warsztaty a także prelekcje na różne tematy zarówno dla rodziców (473 osoby) - (m.in. „Kara i nagroda w wychowaniu”, „Kruszenie lodów – zajęcia w ramach innowacji pedagogicznej”, „Rozwijanie umiejętności komunikowania się i odczytywania sygnałów werbalnych”, „Budowanie pozytywnych relacji rodzic – dziecko – wzmocnienia pozytywne i negatywne”, „Rola rodziny, wartości i zasady w procesie wychowawczym”, „Agresja, przemoc wśród dzieci” i in.) jak i nauczycieli oraz pedagogów („Dziecko z Zespołem Aspergera”, „Jak sobie radzić z zachowaniami prowokacyjnymi uczniów”, „Rola rodziny, wartości i zasady w procesie wychowawczym”, „Superwizje dla nauczycieli dzieci z autyzmem ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim).
2.	Powiat Nowodworski przystąpił do Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (2017-2021). Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim na podstawie Uchwały Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim i Porozumienia między Ministerstwem Edukacji Narodowej i Powiatem Nowodworskim został wyznaczony do realizacji zadań powyższego programu. W miesiącu grudniu 2017 r. w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim zrealizowano 48 godzin zajęć z dziećmi z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju dziecka (w tym konsultacje z rodzicami). W zajęciach brało udział 8 dzieci posiadających orzeczenia o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju w wieku 2-5 lat. Zajęcia prowadziło 6 terapeutów. Wszystkie osoby to nauczyciele placówki posiadający pełne kwalifikacje do prowadzenia zajęć z dziećmi z różnymi rodzajami niepełnosprawności czy zaburzeniami. Dzieci uczestniczyły w zajęciach rehabilitacji ruchowej, kynoterapii, terapii polisensorycznej, terapii metodą Marii Montessori. Zakupiono środki dydaktyczne do terapii polisensorycznej, chusty animacyjne.
3.	Fundacja „WRÓĆ” w Jantarze w 2017 r. kontynuowała działania na rzecz osób z niepełnosprawnością na terenie powiatu nowodworskiego. W funkcjonującym od 2008 roku OREW w Jezierniku z edukacji, opieki i kompleksowego wsparcia terapeutyczno-

rehabilitacyjnego korzystało 27 (22 mieszkańców powiatu nowodworskiego) dzieci i młodzieży w wieku od 3 do 25 lat, z niepełnosprawnością sprzężoną w stopniu głębokim i znacznym. Program rewalidacyjny realizowano w oparciu o indywidualne programy terapeutyczne, opracowywane przez zespół specjalistów dla każdego ucznia w oparciu o diagnozę jego możliwości potrzeb, opinie terapeutów, dokumentację medyczną i wywiad z rodzicami (opiekunami prawnymi). W roku 2017 w placówce zrealizowano ponad 26000 godzin zajęć z zakresu AAC, rehabilitacji, muzykoterapii, samoobsługi, stymulacji polisensorycznej, basenoterapii dla dzieci młodzieży niepełnosprawnej. W celu zapewnienia uczestnikom systematycznej, kompleksowej terapii i rehabilitacji, w placówce realizowano projekt: „Sprawność-Komunikacja-Samodzielność”, w ramach konkursu XXIV Zlecenia Zadań PFRON. W roku 2017 niepełnosprawni uczestnicy OREW w Jezierniku uzyskali dodatkowo 5970 godzin wsparcia terapeutyczno-rehabilitacyjnego.

W ramach projektu 3.2.1 placówka pozyskała w roku 2017 System C-eye, pozwalający na realizowanie zajęć z zakresu neurorehabilitacji dla osób z uszkodzonym rdzeniem kręgowym i jego powikłaniami, minimalną śpiączką i udarem.

W roku 2017 na potrzeby OREW w Jezierniku zakupiono ponadto pomoce dydaktyczne do wszystkich, realizowanych w niej form terapii i rehabilitacji.

Od września 2017 roku na terenie OREW w Jezierniku rozpoczęło działalność „Wczesne Wspomaganie Rozwoju Małego Dziecka”.

Kadra Fundacji uczestniczyła w szkoleniach zawodowych, pozyskując specjalistyczne umiejętności ze stosowania nowoczesnych metod i technik terapeutycznych w pracy z osobami z niepełnosprawnością. Szkolenia były współfinansowanymi ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego oraz środków unijnych, w ramach projektu 3.2.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego „Zobacz, co mówię. Komunikacja alternatywna w rozwoju kluczowych kompetencji o charakterze społecznym uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną”. W projekcie realizowano także dodatkowe zajęcia z zakresu komunikacji alternatywnej.

OREW w Jezierniku zatrudnia 15 pracowników z terenu powiatu nowodworskiego.

Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością były realizowane w roku 2017 także w Jantarze, w oparciu o Ośrodek Hipoterapii i Animaloterapii oraz Ośrodek Basenoterapii w Jantarze, zarówno w ramach działań indywidualnych, jak i w oparciu o współpracę z placówkami oświatowymi i organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnością, głównie z terenu województwa pomorskiego, w tym powiatu nowodworskiego.

Źródło: opracowanie własne PCPR.

Cel strategiczny 5

Zwiększenie dostępności w zakresie rehabilitacji leczniczej i usprawniającej

Kierunki działań:

1. Edukacja zdrowotna i propagowanie zdrowego stylu życia;
2. Zwiększenie dostępności do rehabilitacji stacjonarnej poprzez zwiększenie miejsc wczesnej i późnej rehabilitacji w jednostkach ochrony zdrowia;
3. Rozwój wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego;
4. Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych dla osób niepełnosprawnych (dom pomocy społecznej, zakład opiekuńczo – leczniczy itp.);
5. Wspieranie rehabilitacji prowadzonej przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych;
6. Rozwój usług opiekuńczych, specjalistycznych i teleopieki w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych;
7. Wspieranie programów rehabilitacji medycznej.

Tabela 17. Działania zwiększające dostępność w zakresie rehabilitacji leczniczej i usprawniającej

L.p.	Działania
1.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja i Pomoc” w Nowym Dworze Gdańskim podjęła działania mające na celu pozyskanie sprzętu rehabilitacyjnego poprzez kontakty z innymi organizacjami o podobnym charakterze.
2.	PCPR udostępnia nieodpłatnie używany sprzęt rehabilitacyjny osobom niepełnosprawnym, który składowany jest w WTZ w Nowym Dworze Gdańskim. W wypożyczalni znajdują się: wózki inwalidzkie, chodziki, balkoniki, kule.
3.	Fundacja „WRÓĆ” w Jantarze na terenie OREW w Jezierniku prowadzi odpłatnie wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego. W zasobach wypożyczalni znajdują się m.in.: łóżka rehabilitacyjne, materace przeciwoleżynowe, koncentratory tlenu, różnej wielkości wózki inwalidzkie, w tym elektryczne, pionizatory itp. Wypożyczony sprzęt dowożony jest do wypożyczającego przez Fundację, a także odbierany po uzyskaniu informacji, że jest już niepotrzebny. W roku 2017 wynajęto sprzęt dla 18 osób niepełnosprawnych, którzy są mieszkańcami Powiatu. W NZOZ Centrum Rehabilitacji „WRÓĆ” w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia wsparciem z zakresu i rehabilitacji objęto około 300 osób.
4.	MGOPS udziela pomocy osobom niepełnosprawnym w formie zasiłków stałych z tytułu posiadania stopnia znacznego lub umiarkowanego oraz zasiłków celowych, w tym na zakup żywności, dofinansowanie opłat, dofinansowanie kosztów rehabilitacji dla dziecka z autyzmem, zakup cewników, zakup leków i leczenie, wyjazdy do lekarzy. Łącznie w 2017 r. zostało objętych 241 osób, w tym 85 z niepełnosprawnością. MGOPS w celu zapewnienia pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych świadczy usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Usługami objętych zostało 101 osób.

	W przypadku, gdy osoba wymaga opieki całodobowej skierowana zostaje do domu pomocy społecznej. Do DPS skierowano 6 osób. W 2015 r. podpisano z PCO w Gdyni kolejną umowę, w ramach której na terenie miasta i gminy Nowy Dwór Gdański działa system Telefonicznej Opieki Domowej PCO (Teleopieka). Z tej formy pomocy skorzystało 7 osób. Ponadto z osobami niepełnoprawnymi prowadzona jest ciągła praca socjalna.
5.	GOPS w Ostaszewie zatrudnia wykwalifikowaną pielęgniarkę neuropsychiatryczną oraz opiekunki domowe, które stale świadczą pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w domach podopiecznych. Z usług opiekuńczych korzystało 17 osób, natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych 8 osób. Ponadto GOPS w Ostaszewie udziela pomocy finansowej w formie zasiłku stałego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz opiekunom w formie wypłacanych zasiłków dla opiekunów. Pracownicy socjalni na bieżąco monitorują sytuację osób niepełnosprawnych poprzez wizyty środowiskowe, a gdy sytuacja tego wymaga udzielają wsparcia finansowego w formie zasiłków celowych lub żywności. W 2017 r. z powodu niepełnosprawności udzielono pomocy w formie finansowej oraz pracy socjalnej łącznie 67 rodzinom, w tym dla 164 osób. Dla dwóch osób finansowano pobyt w DPS. Ponadto z osobami niepełnoprawnymi prowadzona jest ciągła praca socjalna.
6.	GOPS w Sztutowie realizował wypłatę świadczeń opiekuńczych w formie zasiłków pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, świadczeń pielęgnacyjnych oraz świadczeń rodzinnych (w postaci dodatków na kształcenie i rehabilitację). Z osobami niepełnoprawnymi prowadzona jest ciągła praca socjalna. Na terenie gminy Sztutowo od roku 2014 działa system Telefonicznej Opieki Domowej PCO (Teleopieka). Zapewnia on szybki dostęp do pomocy medycznej dla osób z grupy podwyższonego ryzyka, w tym osób niepełnosprawnych. W roku 2017 z tej formy pomocy skorzystało 8 osób. Koszty związane z tym przedsięwzięciem tj. koszty opłaty abonamentu i dzierżawy aparatów telefonicznych dla osób korzystających z tej formy pomocy ponosiła w całości gmina Sztutowo (4.387,74 zł).
7.	GOPS w Stegnie osobom niepełnosprawnym udziela wsparcia w postaci finansowej, usług opiekuńczych, pracy socjalnej, porad psychologa, prawnika. GOPS w Stegnie świadczy usługi opiekuńcze, które wykonuje Spółdzielnia Socjalna „PARTNER” w Stegnie. Na terenie gminy Stegna działa system Telefonicznej Opieki Domowej PCO (Teleopieka). Zapewnia on szybki dostęp do pomocy medycznej dla osób z grupy podwyższonego ryzyka zamieszkałych na terenie gminy. Realizowany jest projekt „Gmina Stegna – Rozwój Usług Społecznych”, który obejmuje wszechstronną opieką osoby niepełnosprawne, między innymi w postaci usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych w domach. W celu przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej oraz osób niepełnosprawnych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej GOPS w Stegnie w roku

	2017 udzielił pomocy społecznej dla 141 rodzin, w których gospodaruje 195 osób.
8.	MOPS w Krynicy Morskiej realizował działania pomocowe dla rodzin z osobą niepełnosprawną, w tym z osobą chorą i zaburzaną psychicznie. Miały miejsce odwiedziny środowiskowe lekarza domowego i pielęgniarki środowiskowej, porady lekarskie i pielęgniarskie, organizacja usług opiekuńczych świadczonych przez opiekuna z ośrodka pomocy społecznej w środowisku, udzielanie wsparcia finansowego przewidzianego ustawą o świadczeniach rodzinnych dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, pomoc i wsparcie specjalistów w postaci doradztwa psychologicznego oraz socjoterapeutycznego. Promowano ustawę „Za życiem” i informowano o wynikających z niej uprawnieniach. W zakresie rozszerzenia wsparcia dla osób starszych, w tym osób niepełnosprawnych miało miejsce: prowadzenie usług opiekuńczych przez pracownika MOPS; objęcie osób pracą socjalną; przekazywanie informacji dla Koła PZERI w Krynicy Morskiej o możliwości korzystania z usług opiekuńczych; diagnoza środowiska pod kątem osób samotnych, niemających wsparcia ze strony rodziny; 2 mieszkańców gminy Krynica Morska przebywało w DPS. Istnieje możliwość bezpłatnego wynajęcia sprzętu rehabilitacyjnego w MOPS (kule, wózki inwalidzkie, łóżka, itp.).
9.	MGOPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze w domu nad osobą chorą (tą formą pomocy objętych zostało 67 osób), pomoc rzeczową dla osób objętych usługami opiekuńczymi w formie paczek świątecznych, osoby niepełnosprawne są także beneficjentami Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. M-GOPS w roku 2017 skierował i ponosi koszty utrzymania 32 w DPS. Została wdrożona akcja „Koperta życia”. W 2015 r. podpisano z PCO w Gdyni kolejną umowę w ramach, której na terenie miasta i gminy Nowy Dwór Gdański działa system Telefonicznej Opieki Domowej PCO (Teleopieka). Z tej formy pomocy skorzystało 7 osób. Ponadto z osobami niepełnosprawnymi prowadzona jest ciągła praca socjalna.
10.	Na terenie powiatu nowodworskiego znajdują się ośrodki rehabilitacyjne, które organizują dla osób niepełnosprawnych z różnymi dysfunkcjami 14-dniowe turnusy rehabilitacyjne dofinansowane ze środków PFRON.
11.	W placówkach opieki zdrowotnej organizowane są różnorodne badania specjalistyczne dla mieszkańców Powiatu Nowodworskiego.
12.	W poradni ortopedycznej oraz innych placówkach opieki zdrowotnej na bieżąco wypisywane są wnioski dotyczące zaopatrzenia ortopedycznego oraz środków pomocniczych typu: wózki inwalidzkie, chodziki, obuwi ortopedyczne itp.

Źródło: opracowanie własne PCPR.

Cel strategiczny 6

Rozpowszechnianie wiedzy o problematyce związanej z niepełnosprawnością oraz umożliwienie dostępu osobom niepełnosprawnym do informacji

Kierunki działań:

1. Inicjowanie tworzenia punktów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych;
2. Dostosowanie stron internetowych jednostek organizacyjnych powiatu i gmin do potrzeb osób niepełnosprawnych;
3. Opracowanie informatora, ulotek dla osób niepełnosprawnych na temat przysługujących im praw i uprawnień;
4. Poradnictwo z zakresu ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym;
5. Zaangażowanie lokalnej prasy, mediów do współpracy w zakresie poszerzenia informacji skierowanej na problematykę osób niepełnosprawnych;
6. Szkolenie kadr zajmujących się obsługą osób niepełnosprawnych.

Tabela 18. Działania rozpowszechniające wiedzę o problematyce związanej z niepełnosprawnością

L.p.	Działania
1.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja i Pomoc” w Nowym Dworze Gdańskim udzielało wsparcia dla rodzin z osobami niepełnosprawnymi poprzez informowanie o prawach osób dotkniętych niepełnosprawnością, o możliwościach dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego, o niezbędnych dokumentach, celem uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności czy też renty socjalnej.
2.	Pracownicy PCPR oraz OPS na bieżąco udzielali informacji osobom niepełnosprawnym na temat możliwości dofinansowania i dostępności do usług rehabilitacyjnych oraz na temat ulg i uprawnień, jakie im przysługują. Pracownicy powyższych instytucji pomagają także osobom i ich rodzinom w podjęciu działań w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, czy też prawa do renty z organów emerytalno – rentowych. Informują również na temat przysługujących świadczeń w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy społecznej. Pomagają również w wypełnianiu stosownych dokumentów.
3.	Na tablicy ogłoszeń PCPR na bieżąco zamieszczane są informacje dotyczące osób niepełnosprawnych.
4.	Pracownicy PCPR wykonali ulotki dotyczące działalności jednostki oraz możliwości uzyskania różnych form pomocy przez osoby niepełnosprawne. Ulotki zostały rozesłane do instytucji oraz szkół na terenie powiatu nowodworskiego.
5.	PCPR współpracuje z lokalnymi mediami, gdzie przekazywane są materiały dotyczące programów oraz projektów realizowanych przez jednostkę, a także PFRON.

6.	PCPR na bieżąco aktualizuje stronę internetową (dostosowaną do osób niepełnosprawnych), na której znajdują się m.in. wnioski do pobrania na dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym; likwidacji barier; sprzętu rehabilitacyjnego; przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych ze środków PFRON; wnioski do orzecznictwa celem uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności; karty parkingowej jak i również legitymacji dla osoby niepełnosprawnej. Na stronie znajdują się także procedury realizacji złożonych wniosków, informacje o programach ogłaszanych przez PFRON.
7.	PUP zamieszcza w lokalnej prasie wszelkie oferty pracy, komunikaty czy informacje w celu lepszego dotarcia do osób bezrobotnych, w tym osób niepełnosprawnych. W budynkach użyteczności publicznej znajdują się Infomaty PUP, które pozwalają m.in. przeglądać aktualne oferty pracy. PUP propaguje możliwość dokonania zapisów do rejestracji jak i samej rejestracji w urzędzie pracy przez Internet.
8.	W Urzędzie Miasta oraz Miejskiej Bibliotece Publicznej w Krynicy Morskiej, na bieżąco są umieszczane informacje dotyczące aktualnej oferty kulturalnej i sportowej w formie plakatów, ulotek, ogłoszeń na stronie internetowej.
9.	Strona internetowa Urzędu Gminy w Sztutowie dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.
10.	Pracownicy MGOPS przy współpracy ze PZERiI z terenu miasta i gminy Nowy Dwór Gdański opracowali i wydali „Informator dla seniora”, który został rozpowszechniony w środowisku senioralnym.
11.	Pracownicy PCPR brali udział w szkoleniach organizowanych PFRON.

Źródło: opracowanie własne PCPR.

5. Zakończenie

Monitoring „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” jest analizą stopnia realizacji przyjętych celów. Interpretacja danych przekazanych przez podmioty uczestniczące w realizację zadań strategicznych wskazuje, iż rozwiązywanie problemów społecznych w Powiecie Nowodworskim jest wypadkową kompleksowych działań podejmowanych przez podmioty działające na różnych szczeblach zarządzania. Wielokierunkowy model podejścia do rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców potwierdza, iż Powiat posiada duży potencjał podmiotów życia społecznego zaangażowanych w realizację Strategii, który pozwala w miarę możliwości optymalnie wykorzystać własne zasoby do udzielania pomocy osobom, rodzinom i grupom społecznym oczekującym wsparcia. Warto podkreślić, iż polityka społeczna jest zagadnieniem obszernym i wielowątkowym aby opisać ją w sposób wyczerpujący. Niezależnie jednak od skali podejmowanych działań gwarantem skuteczności

i efektywności ich realizacji jest właściwa, systematyczna i nieprzerwalna współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się nie tylko pomocą społeczną, ale również integracją lokalną mieszkańców Powiatu.

Z analizy powyższego dokumentu wynika, iż zarówno partnerzy Strategii jak i inne jednostki samorządowe oraz organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu nowodworskiego podejmowały inicjatywy mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa społecznego mieszkańcom Powiatu. Dzięki rozwojowi form pomocy w postaci poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapii, warsztatów, wyspecjalizowanej pracy socjalnej pracowały między innymi nad zmniejszeniem skali zjawiska wykluczenia społecznego, wzmocnieniem rodzin oraz wyrównywaniem szans osób niepełnosprawnych.

Na kompleksową realizację zadań będzie jednak trzeba poczekać. Sprawna realizacja Strategii wymaga nadal dużej konsekwencji i wspólnej pracy i zaangażowania wszystkich podmiotów lokalnych Powiatu Nowodworskiego.

Jednak już w sprawozdaniu za 2017 r. skuteczność realizacji działań w ramach Strategii należy uznać za dobrą. Efektywna realizacja zadań przyczyniła się nie tylko do wzrostu świadomości społecznej i pogłębienia wiedzy na temat problemów społecznych lokalnej społeczności, ale wpłynęła na poprawę jakości warunków życia mieszkańców, wyrównywanie różnic socjalnych występujących w środowisku. Niwelując powstawanie zjawisk niepożądanych społecznie zaburzających integrację i bezpieczeństwo, realizacja przedsięwzięć stała się impulsem do tworzenia mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian i podejmowania kolejnych świadomych poczynań w kierunku budowania spójnego społeczeństwa.

PCPR nadzorowało i koordynowało prace nad przygotowaniem niniejszego raportu z realizacji podjętych działań na rzecz „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026”. Dane sprawozdawcze pozyskano nie tylko od partnerów uczestniczących w realizacji niniejszego dokumentu, ale również od lokalnych podmiotów zaangażowanych w rozwój życia mieszkańców.

Informuje się, iż pozyskane dane przedstawiają charakterystykę działań podejmowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych przez podmioty zainteresowane działalnością społeczną, socjalną i integracyjną na rzecz Powiatu.

Dziękując za współpracę w przygotowanie programów, będących integralną częścią Strategii, oraz za sprawozdawczość z działalności poszczególnych podmiotów uczestniczących w realizacji niniejszego dokumentu, informuje się, iż powyższe materiały przetworzono, zmodyfikowano i wykorzystano na potrzeby niniejszej Strategii.

Do przygotowania sprawozdania z realizacji Strategii przyczyniły się:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynicy Morskiej;
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim;
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie;

4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostaszewie;
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztutowie;
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krynicy Morskiej;
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Dworze Gdańskim;
8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stegnie;
9. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostaszewie;
10. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztutowie;
11. Zespół Szkół Nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim;
12. Zespół Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdański;
13. Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim;
14. Urząd Miejski w Nowym Dworze Gdańskim;
15. Fundacja „Wróć” w Jantarze;
16. Stowarzyszenie „Sprawni Inaczej” w Nowym Dworze Gdańskim;
17. Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „Dar” w Jantarze;
18. Stowarzyszenie Dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie;
19. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja i Pomoc”;
20. Polski Związek Niewidomych Koło Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim;
21. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Nowym Dworze Gdańskim;
22. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim;
23. Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim;
24. Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Gdańskim.

Dokument opracował i przygotował zespół pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim pod kierownictwem Dyrektora –Doroty Betkier.

Spis tabel

Tabela 1. Działalność ZI z terenu powiatu nowodworskiego	9
Tabela 2. Punkty konsultacyjne na terenie powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy 13	
Tabela 3. Dostępność pomocy psychologicznej dla mieszkańców terenu powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy	14
Tabela 4. Świetlice na terenie powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy.....	15
Tabela 5. Typ rodziny zastępczej	30
Tabela 6. Kierunki działań, sposoby realizacji i efekty rozwoju pieczy zastępczej	34
Tabela 7. Kierunki działań, sposoby realizacji i efekty wspierania i wzmacniania więzi z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych	37
Tabela 8. Kierunki działań, sposoby realizacji i efekty integracji wychowanków pieczy zastępczej	38
Tabela 9. Kierunki działań, sposoby realizacji i efekty zapewnienia warunków do życia i rozwoju dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych	39
Tabela 10. Prelekcje przeprowadzone przez specjalistów POIK	46
Tabela 11. Liczba osób korzystających z pomocy specjalistów POIK	47
Tabela 12. Liczba osób przystępujących do programu oraz osób które ukończyły program w 2017 r.	50
Tabela 13. Działania na rzecz integracji środowiska lokalnego z osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami	52
Tabela 14. Działania na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych	57
Tabela 15. Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.....	61
Tabela 16. Działania wyrównujące szanse w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych.....	64
Tabela 17. Działania zwiększające dostępność w zakresie rehabilitacji leczniczej i usprawniającej	67
Tabela 18. Działania rozpowszechniające wiedzę o problematyce związanej z niepełnosprawnością.....	70

Spis rysunków

Rysunek 1. Liczba bezrobotnych w powiatach województwa pomorskiego wg stanu na 31.12.2017 r.....	25
Rysunek 2. Stopa bezrobocia w powiatach województwa pomorskiego wg stanu na 31.12.2017 r.....	25